

VEILIGHEIDS & GEZONDHEIDSPLAN

Dit V & G plan mag slechts gebruikt worden binnen het kader van ondervermeld project . Gebruik of overname van dit document , zelfs gedeeltelijk , voor andere doeleinden , is niet toegelaten en strafbaar . Dit veiligheidsplan dient steeds op de werf aanwezig te zijn .

Conform het KB 25/01/2001

Wet op het Welzijn 4/8/1996

Europese Richtlijn 92/57 EEG

d.d. 26.03.2024

Project

Renovatie bedrijfsgebouw
Hoge Barrierestraat 11
8800 Roeselare

Opdrachtgever

Van Mossel automotive
Noordersingel 19
2140 Antwerpen

VEILIGHEIDSBELEID EN DOELSTELLING

Bij de verwezenlijking van dit bouwwerk hebben alle betrokken partijen (opdrachtgever, bouwheer, aannemer, veiligheidsdeskundigen,.....) de morele plicht al het mogelijke te doen voor de veiligheid en de gezondheid van de op de werf tewerkgestelde personen.

Ondergetekenden verklaren hierbij op de werf een veiligheidsbeleid te willen voeren voor allen die er tewerkgesteld zijn door te streven naar optimale arbeidsomstandigheden. Veiligheid vormt een geïntegreerd deel van elke opdracht. Het is eenieders plicht om onveilige situaties onmiddellijk te melden indien ze niet zelf kunnen verhelpen. Het is bijgevolg verboden om werken in onveilige omstandigheden uit te voeren of te laten uitvoeren.

Het naleven van de in dit veiligheids- en gezondheidsplan vermelde veiligheidsvoorschriften is één, van de absolute voorwaarden waaronder de werken mogen worden uitgevoerd. Alle verantwoordelijken zullen er strikt op toe zien dat regels zoals vastgelegd in dit plan en ondertekend door elke aannemer, worden nageleefd. Bij het niet naleven van deze regels kan worden overgegaan tot de eenzijdige verbreking van het contract met de betrokken (onder)aannemer.

In het kader van het Algemeen Reglement op de Arbeidsbescherming (ARAB), de Codex en het Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties (AREI) worden in dit document de veiligheids- en gezondheidsinstructies opgenomen die strikt nageleefd dienen te worden op de bouwplaats.

Deze veiligheidsvoorschriften en het veiligheids- en gezondheidsplan en Risicoanalyse moeten steeds op de werf aanwezig zijn.

De veiligheidscoördinator,

De ontwerper/architect

Thomas Lenaerts

TL Consult bvba

Jaubin Engineering & Architecture

De bouwheer,

De hoofdaannemer,

Van Mossel Automotive

INHOUDSTAFEL

1. INLEIDING - WETGEVING

2. ALGEMENE INLICHTINGEN

- 2.1. Beschrijving van het te realiseren project
- 2.2. Lijst met namen en adressen van de tussenkomende partijen
- 2.3. Andere nuttige telefoonnummers
- 2.4. EHBO
- 2.5. Maatregelen in geval van een arbeidsongeval
- 2.6. Noodoproepnummers

3. VOORAFGAANDE KENNISGEVING

4. ORGANISATIE VAN DE VEILIGHEID EN GEZONDHEID

- 4.1. VGP van de aannemer
- 4.2. Rol van de werfleider van een onderneming
- 4.3. Interne communicatie , voorlichting en instructie
- 4.4. Verplichting na te leven veiligheidsvoorschriften
- 4.5. Wettelijke keuringen en oplevering van de arbeidsmiddelen en PBM' s

5. PREVENTIEMAATREGELEN

- 5.1. Algemene preventiemaatregelen
- 5.2. Bouwplaatsmaatregelen
- 5.3. Specifieke preventiemaatregelen
- 5.4. Maatregelen eigen aan de inrichting of activiteiten
- 5.5. Referenties preventiemaatregelen

1. INLEIDING

Het V.G.P. (Veiligheids- en GezondheidsPlan) is een gids aangepast aan de eigenschappen van het bouwwerk, met de algemene preventiemaatregelen, instructies en specifieke preventiedocumenten opgesteld door ondernemingen in het kader van de door hen uit te voeren werkzaamheden.

Opmerking: De taal van het dossier en van de omgang op de werf is Nederlands. Aannemers die anderstalige werknemers tewerkstellen, moeten zelf instaan voor het vertalen van de van kracht zijnde veiligheids- en gezondheidsbepalingen naar en voor het informeren, opleiden en instrueren van die werknemers in hun moedertaal.

DEFINITIE VOLGENS HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 25 JANUARI 2001 :

"Dit document of geheel van documenten bevat de risicoanalyse en de vast te stellen preventiemaatregelen ter voorkoming van de risico's waaraan de werknemers kunnen blootgesteld worden, dit conform art. 25 tot 30 van het K.B. betreffende de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen.

Het opstellen en bijhouden is verplicht wanneer één of meerdere werkzaamheden vermeld in art. 26 van het K.B. worden uitgevoerd. Op beknopte wijze omschrijft het de regels die van toepassing zijn op de werven, rekening houdende met :

- de uitvoering van het werk.
- de wederzijdse inwerking van activiteiten van de diverse tussenkomende partijen die tegelijkertijd op de tijdelijke of mobiele bouwplaats aanwezig zijn.
- De restrisico's van vertrokken partijen op de bouwplaats , die blijven bestaan voor latere tussenkomende partijen .
- De invloed van installaties of activiteiten op of nabij de bouwplaats , vooral van het openbaar of privaat goederen- of personenvervoer , van het begin of verder zetten van het gebruik van gebouwen of exploitaties .
- de uitvoering van mogelijke latere werkzaamheden aan het bouwwerk.

Het V.G.P.maakt deel uit, al naargelang het geval, en overeenkomstig art. 30 van het K.B, van het bijzonder bestek, de prijsaanvragen of de contractuele documenten en wordt daarin als een afzonderlijk en als dusdanig betiteld deel opgenomen .

HET VEILIGHEIDS- EN GEZONDHEIDSPLAN (V.G.P.) BEVAT VOLGENDE ELEMENTEN :

(zie art. 27 van het K.B. van 25/01/2001)

1. De administratieve inlichtingen van de tussenkommende partijen :

- opdrachtgever(s).
- bouwdirectie(s).
- aannemers.
- coördinator-ontwerp.
- Coördinator-verwezenlijking vanaf moment van zijn aanstelling.

2. Beschrijving van het te realiseren bouwwerk.

3. Beschrijving resultaten risicoanalyse volgens art. 25 K.B.

4. Beschrijving van de preventiemaatregelen volgens art. 25 K.B.

5. Raming van de duur van de verschillende werken of werkfasen die tegelijkertijd of na elkaar plaatsvinden.

6. De preventiemaatregelen en –middelen die moeten opgenomen worden in de offertes met opgave van prijs.

Het bevat bovendien het werfreglement.

Het kan ook in voorkomende geval alles omvatten betreffende de COÖRDINATIESTRUCTUUR, het

Reglement en de aanvullingen en wijzigingen: de verslagen kunnen worden verzameld en worden ingesloten in het Coördinatiedagboek.

... zie art. 27 van het K.B. van 25/01/2001 .

Alle kandidaten moeten bij hun offerte een document voegen dat verwijst naar het veiligheids- en gezondheidsplan en waarin zij beschrijven op welke wijze zij het bouwwerk zullen uitvoeren om rekening te houden met dit veiligheids - en gezondheidsplan .

2. ALGEMENE INLICHTINGEN

2.1. BESCHRIJVING VAN HET TE REALISEREN WERK

Korte beschrijving van het project:

Renovatie bedrijfsgebouw

Adres bouwplaats

Hoge Barrierestraat 11, Roeselare

Beschrijving van de uit te voeren werkzaamheden, van het ontwerp tot de verwezenlijking:

• Belangrijke werkfazen of stappen (opeenvolging van activiteiten):

- ☐ Afbraakwerken
- ☐ structuurelementen – balken , kolommen , wanden
- ☐ metselwerken
- ☐ dakwerken
- ☐ elektriciteitswerken
- ☐ plaatsen sanitair en hvac
- ☐ bepleistering op metselwerk
- ☐ bevloering en faiencetegels
- ☐ binnenschrijnwerk
- ☐ buitenschrijnwerk
- ☐ schilderwerken

Startdatum:

De vermoedelijke datum van aanvang der werkzaamheden : -

Duur van de werken:

Vermoedelijke duur der verschillende werkzaamheden : - werkbare dagen

Aantal ondernemingen en zelfstandigen op de bouwplaats:

Vermoedelijke maximum aantal ondernemingen en zelfstandigen op de bouwplaats : -

Aantal werknemers:

Vermoedelijk maximum aantal werknemers terzelfdertijd op de bouwplaats : -

2.2. LIJST MET NAMEN EN ADRESSEN VAN DE TUSSENKOMENDE PARTIJEN

OPDRACHTGEVER

Van Mossel Automotive
Noordersingel 19
2140 Antwerpen

BOUWDIRECTIE BELAST MET DE CONTROLE OP DE UITVOERING

Architect	Jaubin Engineering & Architecture Ferdinand Perdieusstraat 10 3012 Wilsele
-----------	--

VEILIGHEIDSCOÖRDINATOR ONTWERP

VEILIGHEIDSCOÖRDINATOR UITVOERING

Veiligheidscoördinator ontwerp en uitvoering	TL consult bvba Keizer Karelstraat 14 8800 Roeselare ☎ 0475.56.86.20 Fax 051.43.72.48
---	---

AANNEMER

Van zodra deze vast ligt, en vóór de betrokken (onder)aannemers op het project zullen aantreden, wordt de lijst met onderaannemers kenbaar gemaakt aan de veiligheidscoördinator en bevat volgende gegevens: naam van het bedrijf of de zelfstandige, adres, naam + telefoonnummer van de contactpersoon, werfverantwoordelijke, preventieadviseur, veiligheidsverantwoordelijke op de werf en een omschrijving van de opeenvolgende activiteiten en interventies die door deze onderaannemer zullen worden uitgevoerd op de werf.

2.3. ANDERE NUTTIGE TELEFOONNUMMERS:

Medische inspectie

Provincie West-en Oost-
Vlaanderen

Administratief centrum “ Ter Plaeten”
Sint-Lievenslaan 338
9000 Gent
☎ 09.235.29.82
Fax 09.235.28.74

NAVb

West-en Oost-Vlaanderen

Sint-Jansstraat 4
1000 Brussel
☎ 02.552.05.00
Fax 02.552.05.05
navb@navb.be

**OVAM (Openbare
Afvalstoffenmaatschappij voor
het Vlaams Gewest)**

Stationsstraat 110
2800 Mechelen
☎ 015.28.41.45
Fax 015.20.32.75

2.4. EHBO RICHTLIJN

E.H.B.O.:

De aannemer richt ten minste één EHBO post in , die wordt aangeduid met bijgaand pictogram .

Een geschikt lokaal met een volledige verbanddoos en een draagberrie met 2 dekens worden ter beschikkinggesteld .

Dit lokaal is gemakkelijk toegankelijk met een draagberrie en vlot bereikbaar voor de hulpdiensten .

Iedere aannemer heeft steeds een volledige verbanddoos ter beschikking op de werf. Deze verbanddoos wordtbijgehouden en beheerd door een door hem aangestelde verantwoordelijke.

Het adres en het telefoonnummer van de plaatselijke eerste hulppost , de dichtstbijzijnde kliniek en deenvoudig bereikbare huisdokters moeten duidelijk zichtbaar zijn aangegeven .

HULPVERLENERS:

Elke onderneming moet vanaf 20 tewerkgestelde werknemers op de bouwplaats (onderaannemers inbegrepen) een gebrevetteerde hulpverlener voorzien die :

- tijdens de werkuren permanent aanwezig is op de bouwplaats
- een eigen uitgeruste EHBO post (cfr. Art. 178 ARAB) beheert

Iedere onderneming met minder dan 20 tewerkgestelde werknemers op de bouwplaats duidt minstens één persoon aan , die de in voormeld art. 178 voorziene apotheek bijhoudt .

Minstens één gekwalificeerde EHBO hulpverlener is permanent op de bouwplaats aanwezig .

Iedere aannemer wordt hierbij niet ontslagen van zijn verplichting om op de bouwplaats (eventuele onderaannemers inbegrepen) , een EHBO hulpverlener op de bouwplaats te hebben . Een lijst van deze EHBOarbeiders is op te geven aan de veiligheidscoördinator - verwezenlijking en dient opgehangen te worden op de werf .

Een kenteken op de helm of op de werkkledij is aan te brengen voor de personen met EHBO brevet .

2.5. MAATREGELEN IN GEVAL VAN EEN (ARBEIDS-) ONGEVAL.

ALGEMEEN

Onder arbeidsongevallen verstaat men:

- Elk ongeval dat een werknemer tijdens en door het feit van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst overkomt en dat een letsel veroorzaakt.
- Elk ongeval overkomen tijdens de uitvoering van de overeenkomst, behoudens tegenbewijs, geacht alsoverkomen door het feit van uitvoering van die overeenkomst.
- Elk ongeval op de arbeidsweg wordt met een arbeidsongeval gelijkgesteld.

Indeling van de (arbeids)ongevallen	
Incidenten	Ongevallen zonder werkverlet
Ongevallen	< dan 1 dag werkonbekwaamheid
Arbeidsongevallen	< dan 30 dagen werkonbekwaamheid
Ernstige arbeidsongevallen	> dan 30 dagen werkonbekwaamheid, of met blijvende arbeidsongeschiktheid < 25%
Zeer ernstige arbeidsongevallen	Dodelijke of blijvende arbeidsongeschiktheid van > 25%

INSTRUCTIES:

- Bij een arbeidsongeval wordt onmiddellijk een hulpverlener verwittigd, met vermelding van de ernst van het ongeval en de plaats.
- Bij een niet ernstig arbeidsongeval zal de hulpverlener het slachtoffer verzorgen, en eventueel doorverwijzen naar dokter of ziekenhuis.
- Bij een ernstig arbeidsongeval zullen de eerste zorgen door de hulpverlener ter plaatse gegeven worden. Terzelfdertijd worden de hulpdiensten onmiddellijk verwittigd op het nummer 112 . De nodige maatregelen worden getroffen om deze naar de plaats van het ongeval te begeleiden.
- Bij twijfels over de staat van het slachtoffer (bijvoorbeeld na val van hoogte en/of risico's voor de wervelkolom) het slachtoffer niet verplaatsen maar wachten op de hulpdiensten of de gekwalificeerde hulpverlener.
- Alle betrokken instanties , verzekering , inspectie en veiligheidscoördinator verwittigen in geval van ernstig ongeval .

Indien zich een ernstig ongeval mocht voordoen , hou dan rekening met de volgende adviezen :

- Bewaar zelf de kalmte en stel de gewonde gerust
- Verwittig of laat de hulpdiensten verwittigen
- Bedek de gewonde met een deken om temperatuursdaling te voorkomen
- Verplaats nooit een ernstig gewonde , behalve indien deze zich in een gevaarlijke zone zou bevinden
- Maak spannende kledij los (riem , spannende delen rond de hals)
- Geef geen dranken aan de gewonde (verstikkingsgevaar , vergroten van eventuele letsels)
- Geef geen opmerkingen aan de gewonde over zijn verwondingen of toestand
- Vermijd een overdreven drukte rondom de gewonde (nieuwsgierigen wegzenden)
- Voer geen handelingen uit waarvan u niet zeker bent of ze correct zijn
- Verwijder het materiaal of de voorwerpen die het slachtoffer bedekken

AARD ONGEVAL

ADVIEZEN

BEDELING

Trek niet aan het slachtoffer daar deze eventueel breuken kan opgelopen hebben

De kledij niet ontdoen

BRANDWONDEN

Indien de persoon in brand staat bedek ham/haar met een deken of kledij (geen acryl) of laat het slachtoffer zich over de grond wentelen met gesloten mond en ogen

Afkoelen van de wonde (minimum 15 min. Onderdompelen)

ELEKTRISCH CONTACT	Schakel de stroom aan de bron uit Indien dit niet mogelijk blijkt , raakt het slachtoffer slechts met niet elektrisch geleidende voorwerpen aan (geïsoleerde voorwerpen of houten voorwerpen) ; zoniet kunt u zelf geëlektrocuteerd worden
EPILEPTISCHE AANVAL	Plaats een houten voorwerp tussen de tanden Haal elk vreemd voorwerp uit de mond Maak alle spannende kledij los
VERSTIKKING DOOR GASSEN	Zorg ervoor dat het slachtoffer zich nergens kan tegen stoten Betreed de ruimte enkel met aangepaste persoonlijke ademhalingsbeschermingsmiddelen Voorzie de ruimte van voldoende ventilatie
VREEMDE VOORWERPEN IN DE OGEN	
Vloeistoffen	Overvloedig spoelen , een arts raadplegen
Vaste voorwerpen	Oog bedekken en een arts raadplegen
ZONNESTEEK	Begeleid het slachtoffer naar een schaduwrijke en frisse plaats Raadpleeg steeds een arts

KENNISGEVING VAN ARBEIDSONGEVALLEN:

Ernstige arbeidsongevallen moeten onmiddellijk gemeld worden door de werfleider aan de opdrachtgever, zijn eventuele preventieadviseur en de veiligheidscoördinator.

De werkgever van de betrokken gekwetste wordt eveneens ingelicht die het arbeidsongeval onmiddellijk moet melden aan de inzake arbeidsveiligheid bevoegde ambtenaar, nl.:

- Binnen de 10 kalenderdagen in geval van een T. W.O. < 30 Kdagen
- Binnen de 2 kalenderdagen in geval van een T. W.O. > 30 Kdagen of B.W.O.
- Onmiddellijk in geval van een dodelijk arbeidsongeval of B.W.O. van > 25%.

Van elk ernstig ongeval op een tijdelijke of mobiele bouwplaats, overkomen aan een aannemer die er zelf een beroepsactiviteit uitoefent, doet de bouwdirectie belast met de uitvoering aan de inzake arbeidsveiligheid bevoegde ambtenaar een kennisgeving binnen de 15 kalenderdagen.

Van elk arbeidsongeval dient er een volledig verslag opgesteld te worden door de betrokken werkgever of zijn preventieadviseur en overgemaakt worden aan de veiligheidscoördinator.

Tijdens de veiligheidscoördinatievergaderingen zullen de arbeidsongevallen besproken worden (aantal ongevallen, aantal verloren kalenderdagen t.g.v. arbeidsongevallen, gepresteerde arbeidsuren zijn noodzakelijk voor berekening van frequentie- en ernstcijfer).

Gedetailleerd meldingsformulier arbeidsongevallen , incidenten : zijn steeds over te maken aan de veiligheidscoördinator .

2.6. NOODOPROEPNUMMERS

NOODPLAN Hulp bij ongevallen		
	Plaats EHBO-voorzieningen – EHBO-lokaal ⇒ locatie signaleren – regelmatige controle van de inhoud van de EHBO-koffer	<u>verantwoordelijke:</u>
Noodoproepnummers		
	<u>Medische spoeddienst</u> Tel: 100 Gsm: 112	Vermeld straatnaam waar ambulance wordt opgewacht Vermeldt de aard van de verwonding Vermeldt of het slachtoffer ademt Vermeldt de naam van uw firma en eigen naam Bij levensgevaar bijstand vragen aan MUG (medische urgentie groep)
	<u>Algemeen Ziekenhuis</u> H. Hart ziekenhuis Deltalaan 1 8800 Roeselare	<u>urgentiedienst 24/24u</u> tel: 051 23 7111
		Naam geneesheer belast met dringende zorgen
	<u>Antigifcentrum</u> 070 / 245 245	Wacht niet op ziekteverschijnselen vooraleer te bellen Geen melk toedienen, melk is geen tegengif Niet laten braken! meestal is braken niet aangewezen, bel eerst! Spoel overvloedig met water na spatten van een schadelijke stof in de ogen of op de huid Verlucht de ruimte goed als er irriterend of giftig gas vrijgekomen is
	<u>Brandweer</u> Noodnummer: 112	Vermeldt de plaats van de branden punt en plaatsnaam waar de brandweer wordt opgewacht Vermeldt de aard van de brand (vloeistof, vaste stof, ...) Vermeldt de omvang, de beschikbaarheid van bluswater, de aanwezigheid van gewonden De aanwezigheid van EHBO
	<u>Lokale Politiediensten:</u> Algemeen nummer: Noodnrl: 101	Zonenaam :

3. VOORAFGAANDE KENNISGEVING:

De bouwdirectie belast met de uitvoering doet een voorafgaande kennisgeving der werken.

De voorafgaande kennisgeving wordt “ vóór het begin van de werken op de bouwplaats “ gedaan aan

- NAVB ten minste 15 kalenderdagen vóór aanvang der werken op de bouwplaats met het Meldingsformulier NAVB
- Technische Inspectie van de betrokken provincie waarin de bouwwerf is gelegen : idem zoals hierboven bij middel van het doorsturen van een kopie van het Meldingsformulier NAVB
- Aan de RSZ

Een kopie van de voorafgaande kennisgeving moet zichtbaar op de bouwplaats worden aangeplakt ten minste tien kalenderdagen vóór het begin van de werken.

4. ORGANISATIE VAN DE VEILIGHEID EN GEZONDHEID

4.1. VEILIGHEIDS- EN GEZONDHEIDSPAN AANNEMER

Iedere (onder)aannemer moet alvorens zij hun werkzaamheden starten een veiligheids- en gezondheidsplan indienen bij de veiligheidscoördinator - verwezenlijking.

In de mate van het mogelijke zullen, nog vóór de uitvoering van de werkzaamheden, de werkgever, de verantwoordelijke van de aannemer en/of hun preventieadviseur uitgenodigd worden op een veiligheidsvergadering. Dit veiligheids- en gezondheidsplan zal bij deze gelegenheid worden besproken en goedgekeurd.

Dit veiligheids- en gezondheidsplan bevat minstens een ontwerp van planning van de door hem uit te voeren werkzaamheden of bouwactiviteiten alsmede met de hiermee overeenkomstige risicoanalyses.

De ontwerpplanning geeft minstens het chronologisch verloop van de werkzaamheden weer.

De risicoanalyse geeft de werkmethodes en de middelen, de mogelijke risico's inherent aan de werkzaamheden en omschrijft de preventiemaatregelen die de niet aanvaardbare risico's tot een minimum of tot een aanvaardbaar niveau zullen herleiden.

Het VGP bevat tevens een volledig ingevulde fiche Identificatie Aannemer en Identificatie Materieel .

Een kopie van de vereiste keuringsattesten zullen bij het veiligheids- en gezondheidsplan gevoegd worden.

4.2. ROL VAN DE WERFLEIDER VAN EEN ONDERNEMING

1. De werfleider is verantwoordelijk voor het toepassen van de preventiemaatregelen, in het bijzonder:

de wijze waarop alle werkzaamheden worden uitgevoerd en voor het nemen van de maatregelen voor het bewerkstelligen van een zo goed mogelijke arbeidsveiligheid.

- het naleven van de bepalingen, opgesomd in het lastenboek, op zijn werf.
- de aanwezigheid van voldoende middelen om de werken veilig te kunnen uitvoeren.
- de instructies op het gebied van veiligheid, gezondheid, milieu en welzijn, bij aanvang van de werkzaamheden, bij verandering van werkpost of op vraag van een werknemer.

Indien speciale veiligheidsmaatregelen noodzakelijk worden (bv. bij zeer gevaarlijke werken), dient hij de modaliteiten te kennen en zijn werkmethoden hieraan aan te passen.

2. Vóór de aanvang van de werken neemt hij contact op met de veiligheidscoördinator om samen de specifieke risico's, eigen aan de uit te voeren werken, na te gaan.

Hij dient deel te nemen aan de werfvergaderingen voor dewelke men hem uitnodigt en bij afwezigheid van de werfleider, dient een andere persoon van de onderneming, die dezelfde verantwoordelijkheden draagt, te worden afgevaardigd.

3. Hij moet zorg dragen voor de veiligheid en gezondheid van zijn personeel, maar ook van:

- de onderaannemers en zelfstandigen
- de eventuele derden.

Daarom beheerst de werfleider minstens het Nederlands.

4. Hij verbindt er zich toe zijn verplichtingen inzake Veiligheid, Gezondheid en Milieu strikt na te leven en hij moet de wetten en Euro-richtlijnen i.v.m. arbeidsmiddelen en P.B.M.'s toepassen.

4.3. INTERNE COMMUNICATIE, VOORLICHTING EN INSTRUCTIE:

4.3.1. Onthaal van de werknemers op de bouwplaats:

Elke werknemer die op de bouwplaats wordt tewerkgesteld zal op de hoogte worden gebracht van de veiligheids- en gezondheidsvoorschriften die gelden op deze bouwplaats.

4.3.2. Vergaderingen werfororganisatie, agendapunt veiligheid:

De uitvoerende partijen verbinden zich ertoe aanwezig te zijn op deze vergaderingen. Deze vergaderingen kunnen ook worden bijgewoond door een afgevaardigde van de Technische en medische Arbeidsinspectie en het N.A.V.B.

4.4. VERPLICHTING VEILIGHEIDSVOORSCHRIFTEN NA TE LEVEN:

Deze voorschriften doen geen afbreuk aan de verplichtingen die voortvloeien uit:

- de wetten en reglementen van toepassing in België op het gebied van de arbeidsveiligheid en milieu op datum van uitvoering van het contract,
- de voorschriften van het ARAB, de CODEX en het AREI,
- de voorschriften van VLAREM.

De controle op de naleving van de veiligheidsvoorschriften gebeurt door de hiërarchische lijn.

De opdrachtgever en/of de veiligheidscoördinator behouden zich het recht voor iedere persoon die de veiligheidsvoorschriften niet naleeft, andere personen in gevaar brengt of die onder invloed van drank of overdreven medicatie is weg te zenden en hem de toegang tot de werf te ontfeggen.

De opdrachtgever, bouwdirectie en de veiligheidscoördinator hebben steeds het recht:

- de werkzaamheden en de naleving van de verplichtingen inzake veiligheid en gezondheid te controleren;
- na in gebreke stelling van de aannemer, de werkzaamheden te stoppen indien naar haar mening het materieel, de werktuigen en/of werkmethode zelf of de wijze van uitvoering onaanvaardbare risico's inhouden voor de mens, uitrusting of omgeving.
- de werkzaamheden mogen slechts opnieuw hervat worden nadat de aannemer bewezen heeft bekwaam te zijn om in normale en veilige omstandigheden te werken.
- om zelf de nodige maatregelen inzake veiligheid en gezondheid te treffen, op kosten van de aannemer die in gebreke is gebleven, in de hierna opgesomde gevallen indien de aannemer zijn verplichtingen niet of gebrekkig nakomt, nl.:

1. plaatsen/instandhouden van collectieve beschermingsmiddelen tegen val uit de hoogte;
2. beschoeien van sleuven of aanleg van talud, bij een diepte van meer dan 1.2 m;
3. opruimen van afval dat de door- en uitgangen verspert en het gevaarlijk afval;

Iedere werknemer heeft de plicht tekortkomingen of onveilige situaties, waarvan hijzelf de oorzaak niet is, onmiddellijk (schriftelijk) te melden. Elke melding zal met de nodige aandacht door de opdrachtgever of de veiligheidscoördinator worden geregistreerd in het coördinatiedagboek.

De noodzakelijke acties zullen ondernomen worden om een bevredigende oplossing te bieden voor het gestelde probleem. Indien de oplossing als onvoldoende wordt ervaren, zal het punt besproken worden tijdens de eerstvolgende veiligheidsvergadering op de bouwplaats.

Elke onderneming en/of zelfstandige die op de bouwplaats werken uitvoert en/of laat uitvoeren en iedere persoon die op de bouwplaats aanwezig is, moet het bouwplaatsreglement onverminderd de bepalingen uit het VGP naleven.

Het bouwplaatsreglement geeft een samenvatting van de belangrijkste elementen uit onderhavig VGP.

Elke onderneming moet zelf instaan om deze voorschriften ter kennis van zijn personeel, leveranciers, onderaannemers en eventuele bezoekers te brengen en de toepassing ervan op te leggen.

4.5. WETTELIJKE KEURINGEN EN OPLEVERING VAN DE ARBEIDSMIDDELEN EN PBM'S

Bijzondere aandacht dient besteed aan de hiernavolgende wettelijke opdrachten:

- de oplevering en periodieke keuring van hefwerktuigen en het hijsgereedschap;
- de oplevering van installaties conform het voorkomingsbeleid zoals voorzien in de Wet op het welzijn en zijn uitvoeringsbesluiten, meer bepaald in de wetgeving inzake de Arbeidsmiddelen.
- het gelijkvormigheidsonderzoek van elektrische installaties conform de artikelen 270 en 272 van het AREI (Algemeen reglement op de elektrische installaties).
- de oplevering van de PBM's conform de bepalingen in de Wet op het welzijn en zijn uitvoeringsbesluiten, en meer bepaald in de wetgeving betreffende de Persoonlijke beschermingsmiddelen.

5. PREVENTIEMAATREGELEN

5.1. ALGEMENE PREVENTIEMAATREGELEN

Naast de veiligheidsvoorzieningen die door de partijen verwezenlijking in het project geïntegreerd werden, ligt het voor de hand dat de aannemer nog een aantal toegevoegde preventiemaatregelen moet nemen voor de uitvoering van zijn werk.

Die te nemen beveiligingsmaatregelen blijken duidelijk uit onderhavig VGP, waarbij conform de algemene preventiebeginselen opgenomen in de Welzijnswet van 04.08.96, voorrang moet worden gegeven aan maatregelen inzake collectieve bescherming boven maatregelen inzake individuele bescherming.

Voor specifieke werkzaamheden moeten de aangepaste beschermingsmiddelen aangewend worden, hetzij collectieve hetzij individuele. In dergelijk geval moet de betrokken aannemer de nodige preventieuitrusting ter beschikking stellen van de andere werfdeelnemers voor wie ze nodig is (personeel andere aannemers, bestuur, coördinator verwezenlijking,...).

Elke aannemer moet zijn realisatie, zelfs indien deze onvolledig afgewerkt is, veilig achterlaten of de toegang ertoe fysiek onmogelijk maken. De beveiligingen blijven ter plaatse tot zolang het bestuur het nodig acht. Gedurende die tijd staat de aannemer in voor de goede staat van de aangebrachte beveiligingen, ook indien hij tijdelijk van de werf afwezig zou blijven.

Indien een onderaannemer in gebreke blijft inzake collectieve of individuele preventiemiddelen, dan treedt ten opzichte van het bestuur, de hoofdaannemer zonder verwijl in zijn plaats op dat gebied.

5.1.1. Collectieve beschermingsmiddelen:

Voor de praktische realisatie van die collectieve voorzieningen kan het nodig zijn dat de aannemer bepaalde zaken aan de te bouwen of reeds gebouwde constructie moet bevestigen. In dergelijk geval moet vooraf met het bestuur overleg gepleegd worden over de manier waarop en de plaats waar die vasthechtingen kunnen gebeuren.

Op eenvoudige vraag van het bestuur en/of van de coördinator verwezenlijking moet de aannemer de draagkracht en de stabiliteit van voor de veiligheid nodige constructies schriftelijk kunnen aantonen. Het kan gaan om anti-val voorzieningen, draagbalken, stutten, loopvloeren, leuningen en zo verder.

Aannemers moeten elkaars werk en elkaars V&G-voorzieningen respecteren. Geen stutwerk, schoring, ophanging, leuning of andere voorziening mag gewijzigd worden zonder voorafgaand overleg en zonder er, waar nodig, een volwaardige andere voorziening voor in de plaats te stellen.

Collectieve beveiligingen, zoals leuningen en trappen, worden slechts als dusdanig gebruikt, hetgeen betekent dat er geen andere krachten noch belastingen mogen worden op uitgeoefend.

5.1.2. Persoonlijke beschermingsmiddelen:

Onder persoonlijke beschermingsmiddelen verstaat men iedere uitrusting die bestemd is om door de werknemer gedragen of vastgehouden te worden teneinde hem te beschermen tegen één of meerdere risico's die zijn

veiligheid of gezondheid op het werk kunnen bedreigen, alsmede alle aanvullingen of accessoires die daartoe kunnen bijdragen.

Het ter beschikking stellen van PBM's mag slechts dan worden overwogen als een bestaand risico niet aan de bron kan worden uitgeschakeld of beperkt, als alle andere technieken onderzocht en onvoldoende bevonden zijn.

In ieder geval moeten alle personen die de werf betreden een veiligheidshelm dragen van een model dat voldoet aan de normen terzake, evenals veiligheidsschoeisel zoals dat op bouwerven verplicht is (stalen teenbescherming en stalen tussenzool).

Gezien hun voorbeeldfunctie betreffende het preventiebeleid is het essentieel dat het leidinggevend personeel van de aannemers, de vertegenwoordigers van de architect en het studiebureau en van de bouwheer deze primaire preventiemaatregelen steeds consequent zelf naleven en continu promoten.

De hoofdaannemer zorgt steeds voor reservehelmen voor tijdelijk gebruik door personen die de werf moeten betreden en zelf over geen helm beschikken (bezoekers, vrachtwagenbestuurders,...).

In welomschreven omstandigheden, waar het risico op vallende voorwerpen of hoofdkwetsuren praktisch uitgesloten is, kan er eventueel afgeweken worden van de algemene verplichting tot helmdracht op gemotiveerd voorstel van de algemene aannemer en mits schriftelijke toestemming van het bestuur na advies van de coördinator verwezenlijking.

Indien bij valgevaar van personen van een hoger gelegen vlak individuele bescherming nodig is, dan mogen geen enkelvoudige gordels gebruikt worden, maar wel gekeurde harnasgordels gecombineerd met een valbreker.

Wanneer het bestuur beslist dat op bepaalde werfgedeelten het dragen van een bescherm bril, van gehoorbescherming, ademhalingsbescherming en/of andere individuele beschermingsuitrusting verplicht is, dan zullen daar de gepaste signalisatieborden voor aangebracht worden door de aannemer wiens activiteiten het dragen van die uitrusting noodzakelijk zijn. Deze aannemer zorgt in dergelijk geval voor de nodige uitrusting voor het bestuur en de coördinator verwezenlijking; de gehoorbeschermers dienen dan van het type 'koptelefoon' te zijn met karakteristieke aangepast aan de aard van de lawaaihinder.

De persoonlijke beschermingsmiddelen worden opgedeeld in 3 klassen:

Klasse I

KB 31/12/92 Art. 8 en 9: PBM van eenvoudig ontwerp tegen zeer geringe risico's.

- Bescherming tegen mechanische factoren die oppervlakkig letsel kunnen veroorzaken (tuinhandschoenen)
- Bescherming tegen niet uitzonderlijke of extreme weersomstandigheden (laarzen, regen- of winterkleding)
- Bescherming tegen zonnestraling (zonnebrillen)
- ...

Klasse II

KB 31/12/92 Art. 10 en 11: PBM welke niet behoren tot klasse I of III.

- Helmen
- Beschermingsbrillen
- Handschoenen tegen zware mechanische risico's
- Lasserskleding
- ...

Klasse III

KB 31/12/92 Art. 12: PBM van complex ontwerp tegen ernstige, onherstelbaar of dodelijk risico.

- Ademhalingsapparatuur met filters tegen aerosolen en/of gassen
- Uitrusting voor werken in extreme temperaturen (brandweerkleding, hoogovenkleding, diepvrieskleding)
- Bescherming tegen chemische stoffen of ioniserende straling (handschoenen, kleding)
- Bescherming tegen vallen van een bepaalde hoogte (gordels)
- Bescherming tegen elektriciteitsrisico's (isolerende handschoenen)

• ...

5.2. BOUWPLAATSMATREGELEN - DE WERFINRICHTING

Het werfinrichtings- en mobiliteitsplan is voorafgaand op te maken door iedere aannemer die materiaal of materieel gedurende méér dan 4 uur stapelt op de werf .

De aanvoer van materieel / materiaal gebeurt i.f.v. de behoeften per werkdag , zodat de opslag op de werf tot een minimum beperkt blijft . Eventueel wordt de aanvoer / afvoer van materiaal / transport georganiseerd buiten de werkuren .

De bewerkingen die (overmatig) lawaai met zich meebrengen worden bij voorkeur uitgevoerd tussen 10u en 16 u in afgesloten werfzones . Aldus wordt de geluidshinder voor de omwonenden tot een minimum beperkt .

De bewerkingen en / of activiteiten die lawaai , reukhinder , stof en / of wateroverlast kunnen bezorgen worden uitgevoerd na isoleren van deze werfzone .

5.2.1. Algemene maatregelen

Inplanting en inrichting van de werflokalen

De verschillende lokalen worden zodanig in één of meerdere zones gegroepeerd, dat ze gemakkelijk toegankelijk zijn voor de werknemers. Een voldoende afstand ten opzichte van de openbare weg moet steeds bewaard blijven.

De bureel- en personeelslokalen moeten vanaf de openbare weg toegankelijk zijn zonder nood aan beschermingsmiddelen, die voor het verder betreden van de werf wel noodzakelijk zijn. Een gepaste afbakening moet deze zone omgeven en de nodige pictogrammen dienen aangebracht om te wijzen op de noodzaak aan individuele bescherming op de eigenlijke werf.

Ook de onderaannemers dienen de wettelijke regels voor het onderbrengen van hun werknemers te eerbiedigen.

Voor hun water-, riool- en elektriciteitsvoorziening kunnen ze eventueel afspraken maken met hun hoofdaannemer of met de algemene aannemer.

De grens van de werf dient duidelijk aangeduid te worden en aan elke mogelijke toegang vanaf de openbare weg moet de nodige signalisatie aanwezig zijn (toegangsverbod voor derden, helm en veiligheidsschoeisel verplicht, e.a.). De werknemers dienen uitdrukkelijk de nodige richtlijnen te krijgen voor het dragen van de gepaste individuele beschermingsmiddelen.

De elektrische installaties van de werflokalen moeten conform aan het Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties (AREI) uitgevoerd en onderhouden worden. Van deze installaties moet een geldig keuringsattest (door een erkend keuringsorganisme) door de aannemer voorgelegd kunnen worden.

De lokalen moeten worden uitgerust met voldoende en aangepaste brandbestrijdingsmiddelen, gemakkelijk bereikbaar en jaarlijks gecontroleerd.

De vloeren van de werfketen zijn samengesteld uit een effen waterdichte bekleding, bestand tegen regelmatige schoonmaak met water.

De lokalen van de sanitaire installaties (kleedkamers, refters, wasplaatsen, toiletten) voldoen aan de wettelijke hygiëne- en veiligheidseisen en moeten telkens als het nodig is en minstens éénmaal per dag gereinigd worden. De sanitaire afvoeren zullen aangesloten worden op de openbare riolering conform met de plaatselijke reglementering.

Voor meer gedetailleerde gegevens nopens de werflokalen wordt verwezen naar de bundel 116 van de Veiligheidsnota's van het NAVB.

Alle inrichtingen opgenomen in deze paragraaf moeten worden aangeduid op een werfverzichtsplan dat deel uitmaakt van het VGP dat door de algemene aannemer bij aanvang van de werf opgesteld en ter goedkeuring aan het bestuur wordt voorgelegd.

Alle lokalen, kantoren, toiletten, refters, waslokalen, enzovoort, worden steeds net en proper gehouden. Daartoe wordt een persoon aangesteld die voor de dagelijkse reiniging instaat. Het gaat daarbij niet alleen om het proper houden van de vloeren, maar ook van de wanden, ruiten en meubilair. Elke aannemer staat in voor de reiniging van zijn eigen inrichtingen en is tegenover het bestuur verantwoordelijk voor zijn onderaannemers.

Het onderhoud en reinigen van de gemeenschappelijke inrichtingen gebeurt door de algemene aannemer.

Parking

De inplanting van de parkingzones voor voertuigen gebeurt voor wat de bereikbaarheid betreft zonder gevaar.

De parkeerplaatsen dienen ontruimd, afgelijnd en vrij van oneffenheden te zijn. Er dient een afstand van ten minste 1 meter te worden voorzien tussen de openbare weg en de geparkeerde auto's. Het parkeren en de bijhorende bewegingen zijn verboden op plaatsen waar ze het openbaar verkeer hinderen.

Eén of meerdere wachtzones worden voorzien voor vrachtwagens en betonmixers teneinde te voorkomen dat ze bij hun aankomst, tijdens het eventuele wachten en tijdens het laden en lossen de openbare weg onnodig in beslag nemen. Een aangepaste signalisatie wordt daartoe aangebracht.

Installatiewerkzaamheden

Voor wat betreft de aanvoer van het materiaal en de machinale manipulatie ervan wordt verwezen naar wat ter zake in volgende paragrafen wordt vermeld.

Het is alleszins onontbeerlijk over vrije toe- en doorgangen te beschikken. Materialen, gereedschappen, machines, spankabels en elektrische verlengkabels mogen deze doorgangen niet belemmeren. De praktijk leert dat vooral speciale aandacht nodig is voor het zodanig ordenen van verlengkabels dat ze geen obstakel noch struikelgevaar opleveren in de doorgangen en op de werkposten.

Wanneer het nodig is om gaten te boren doorheen wanden of vloeren, dan moet dit in overleg met de andere aannemers gebeuren. Bij gaten in vloeren moet onderaan het nodige gedaan worden, zodat niemand door vallend gesteente of stof gehinderd of gekwetst kan worden. Wordt er met water geboord, dan moet een opvang of een hinderloos afleiden van het water voorzien worden.

Indien het voor de uitvoering van het werk nodig is om collectieve beveiligingen weg te nemen, dan moeten de werknemers individueel beveiligd worden. De periodes waarin dit gebeurt, moeten tot het strikt noodzakelijke minimum beperkt worden. In geen geval mag een dergelijke toestand gevaar opleveren voor andere werfdeelnemers.

De installaties moeten zodanig opgebouwd worden dat later onderhoud en herstelling op een veilige en ergonomisch verantwoorde manier kan gebeuren.

Van alle installaties moeten de handleidingen, plannen en schema's in het Nederlands ten laatste bij de opdracht ervan aan het Bestuur overhandigd worden.

Bij lassen, branden of slijpen moeten de nodige schermen oordeelkundig aangebracht worden om geen andere werfdeelnemers te hinderen. De verspreidingsoppervlakte van de gensters, vonken of intense lichtstraling moet tot een minimum herleid worden.

Opslag van materiaal

De algemene aannemer, diens nevenaannemers en de onderaannemers zullen samen de afgebakende zones vastleggen waar materialen zullen opgeslagen worden.

De aldus vastgelegde zones zullen voldoende verwijderd zijn van de verkeerszones zodat het normale werfverkeer niet gehinderd wordt. De voorraden zullen op een stabiele manier gestapeld worden en duidelijk gescheiden naar hun aard. Het handhaven van deze orde geldt voor iedereen. De afstand tussen de voorraden moet een gemakkelijke doorgang toelaten.

De toegang tot de verschillende zones wordt duidelijk aangeduid. Deze toegang moet voldoende breed zijn om de voertuigen voor het verplaatsen van materialen een gemakkelijke doorgang te verlenen. Deze voertuigen moeten aangepast zijn aan de te vervoeren lasten.

Dit alles geschiedt in overleg met het bestuur teneinde rekening te houden met de gebeurlijke aanwezigheid van de aannemers van andere loten.

5.2.2. De vereiste specifieke maatregelen:

Toegankelijkheid van de werf

Om te voorkomen dat op willekeurige plaatsen vrachtwagens in- en uitrijden of stilhouden, zal de werfafsluiting langs de openbare weg tijdens de werkuren slechts ter plaatse van de geplande in- en uitritten onderbroken worden. Deze plaatsen worden naargelang de werfbehoeften en in overleg met de gemeentepolitie bepaald, zodat ook de aangepaste verkeerssignalisatie kan worden aangebracht. Zoals reeds aangehaald, zullen ook de parkeer- en wachtzones voor zware voertuigen aangeduid en desnoods aangelegd worden door de belanghebbende aannemer, en dit bij voorkeur buiten het gabarit van de openbare weg.

Op de werf zelf zal, gezien de beperktheid van de beschikbare oppervlakte, met overleg bepaald worden waar vrachtwagens kunnen circuleren.

Wegveiligheid

Het in beslag nemen van delen van de openbare weg voor werfdoeleinden, tijdelijk of permanent, moet steeds tot een minimum herleid worden en mag nooit gebeuren zonder het voorafgaandelijk raadplegen van de gemeentepolitie, die tevens zal moeten instemmen met het voorstel tot plaatsing van de nodige signalisatieborden. Dit kan van tijdelijke aard zijn (laden en lossen, wachtzone,...) of van permanente aard.

Een exemplaar van het verkeerssignalisatieplan dient aan de coördinator verwezenlijking bezorgd te worden en moet door hem en door het bestuur goedgekeurd worden alvorens die fase uitgevoerd wordt.

Borden die buiten de werkuren geen zin hebben, dienen bij het einde van de dag afgedekt of weggenomen worden.

Hygiëne

Orde en netheid zijn de belangrijkste veiligheidsfactoren.

Op en in de omgeving van de werkposten zal systematisch alle afval verwijderd worden en in de ertoe bestemde container of vuilnisbak gestort worden. Deze containers en/of bakken zullen regelmatig geledigd worden. Bij het einde van de dagtaak zullen de werkposten systematisch gecontroleerd worden op orde en netheid, door de werfverantwoordelijke van elke aannemer voor zich.

Daarnaast worden door de algemene aannemer de gemeenschappelijke toegangswegen naar de werfketen, de andere werfwegen, de openbare weg en de voetpaden regelmatig gereinigd en desnoods hersteld (beschadiging van wegdek, belijning,...).

Indien een bepaald aannemer specifieke bevuilding of schade veroorzaakt dan moet hij zelf de nodige herstellingsmaatregelen zonder uitstel uitvoeren.

5.3. SPECIFIEKE PREVENTIEMAATREGELEN

5.3.1. Ladders

De staat en het gebruik van ladders moet strikt conform de wettelijke bepalingen zijn. Op elke ladder staat de naam van de eigenaar-ondernemer onuitwisbaar vermeld.

Op geregelde tijdstippen dienen ladders door een bevoegd persoon gecontroleerd te worden (ARAB art. 43bis).

5.3.2. Stellingen & steigers

Algemeen

De staat en het gebruik van ladders en stellingen moeten strikt conform de wettelijke bepalingen zijn.

Zij moeten onder meer beantwoorden aan:

- De gebruikte stellingen moeten bestaan uit werkvloeren met een maximale vrije dracht van 4 m. Elke werkvloer is omringd met een aansluitende plint van 15 cm hoogte, een tussenleuning op een hoogte begrepen tussen de 40 en 50 cm en een bovenleuning op een hoogte begrepen tussen de 95 en 110 cm ten overstaan van de werkvloer.
- Bij verplaatsbare en rolstellingen gebeurt de toegang langs de binnenzijde van de stelling. Wanneer de afstand tussen de sporten van de stellingkader meer dan 30 cm bedraagt, moet de toegang tot de werkvloeren gebeuren via vaste ladders die langs de binnenzijde van de stelling geplaatst zijn en die toegang geven tot valluiken in de stellingvloeren. Deze valluiken moeten automatisch sluiten.
- Stellingvloeren mogen nooit met overstek geplaatst worden en moeten steeds effectief beveiligd zijn tegen verschuiven.
- Aan elke stelling, hetzij vaste hetzij verplaatsbare, hangt een tegen weer en wind bestand kaartje dat de naam van de eigenaar, de naam van de voor de opbouw verantwoordelijke persoon, de datum van de opbouw, de op de stellingvloeren toelaatbare overlast en de naam (met handtekening) van de stellinggebruiker draagt.

Stellingen worden vóór indienstneming, na langdurige onderbreking of wanneer de stabiliteit in gevaar komt en één maal per week door een bevoegd persoon gecontroleerd (ARAB art. 442 & 456). Beweegbarehangstellingen worden vóór indienstneming en periodiek door een erkend organisme gecontroleerd (ARAB art. 452.2).

Werken bij hoge windsnelheden

Bij de opbouwen van stellingen dienen volgende maatregelen genomen worden:

- Het verankeringschema moet gerespecteerd worden
- Stellingen moet uitgerust zijn met windverbanden in het verticale en het horizontale vlak.
- De vloeren moeten beveiligd zijn tegen opwaaien.

Voor stellingen hoger dan 8 m dient een controleberekening uitgevoerd te worden voor de positie van de verankeringen en de kennis van de maximale snelheid waarop de stelling verlaten moet worden.

Beperkingen

Het is verboden hangstellingen te gebruiken als ze aan wind zijn blootgesteld, die gevaarlijk is voor de stabiliteit ervan of voor die van de werknemers en, in ieder geval, als de windsnelheid op de arbeidspost 60 km/h bereikt (ARAB art. 452 § 1.5).

Algemeen wordt windkracht 8 (64 km/h) als de maximale windsnelheid aangenomen voor stellingen en windkracht 6 (45 km/h) voor hangstellingen.

5.3.3. Arbeidsmiddelen

Machines

De door de aannemers gebruikte machines moeten volledig conform de wettelijke schikkingen zijn. Zij moeten steeds gebruikt worden voorzien van hun veiligheden en afschermingen; de veiligheidsvoorzieningen ervan mogen onder geen beding buiten werking worden gesteld.

In geval van tussenkomst aan de machine moet vooreerst de elektrische voeding losgekoppeld worden. De machine moet geïsoleerd van elke energiebron en de eventuele bijkomende vergrendelings-apparatuur moet aangebracht worden.

Wanneer de machine aan de aannemer toebehoort, is deze belast met de procedure welke moet nageleefd worden voor de interventie. Behoort de machine aan het bestuur, dan is het bestuur belast met de na te leven procedure. Daartoe zal de aannemer voorafgaand een vraag aan de verantwoordelijke van het bestuur richten.

Machines die aan wettelijke keuringen onderworpen zijn, moeten effectief in orde zijn alvorens op de werf gebruikt te worden.

5.3.4. Werkzaamheden met risico voor brand of explosie:

Een vuurvergunning is verplicht bij werken met geen vuur- of vlamvrije opslagplaatsen voor ontvlambare vloeistoffen (Codex Titel III, Hoofdstuk IV, afdeling 9, art. 49, 59).

Een vuurvergunning is nodig indien zich binnen een straal van 15m van het punt waar gelast, gebrand of geslepen wordt, of op gelijk welke andere wijze vlammen, vonken of grote hitte kunnen ontstaan, een opslag gebeurt van brandbare of ontvlambare producten (cast, vloeibaar, droge plantengroei,...) of indien zich binnen de zone ontvlambare lucht/gasmengsels kunnen vormen.

Het spreekt voor zich dat in deze gevarenczones evenmin gerookt mag worden, want meer dan het roken van een sigaret zelf betekent het onachtzaam weggooien van een sigarettenpeuk of lucifer een reëel gevaar.

De zones waar een vuurvergunning nodig is, worden door de algemene aannemer op een overzichtsplan van de werf aangeduid. Deze zones worden op de werf met de gepaste signalisatie (afbakening, pictogrammen en opschriften) gematerialiseerd.

Indien dergelijke zones zouden ontstaan door het werk van een bepaalde aannemer, dan is het deze aannemer die instaat voor de nodige signalisatie en afbakening, uiteraard steeds in overleg met het bestuur en de coördinator verwezenlijking.

Veiligheidsmaatregelen vóór werk

- Verwijderen van brandbaar materiaal in een bepaalde zone (bvb. 10 meter) rond risicohoudend werk
- Afschermen van vonken d.m.v. een te plaatsen scherm om zo een vorm van lokale compartimentering te creëren en te verhinderen dat gloeiende deeltjes (bvb. lasspatten,...) in het wilde weg rondvliegen.
- Aanwezigheid van brandbestrijdingsmiddelen (bvb. draagbare brandblussers,...) in de onmiddellijke nabijheid, teneinde snel te kunnen ingrijpen.
- Controle op brandprocedure en noodnummer
- Nazicht of de gebruikte apparatuur en toebehoren (slangen, koppelstukken,...) in goede staat van onderhoud en werking zijn
- Nat maken en houden van de omgeving
- Afdekken van riolen

Veiligheidsmaatregelen tijdens werk

- Aanwezigheid van minstens twee personen voor grote risico's waarbij één persoon optreedt als brandwacht, t.t.z. één iemand die continu toezicht uitoefent met brandbestrijdingsmiddelen om onmiddellijk te kunnen blussen.

na Veiligheidsmaatregelen werk

- Uitvoeren van een nacontrole (bvb. een half uur of een uur na beëindiging van het werk) om te verhinderen dat eventuele smeulende restjes aanleiding kunnen geven tot een brand.
- Orde en netheid: opruimen direct na de beëindiging van het werk (niet de dag erna!)
- Afmelden bij de persoon die de brandvergunning heeft opgesteld.
- Uit de werkzone verplaatst (brandbaar) materiaal slechts dag erna terugplaatsen.

Procedure voor het bekomen van een vuur- of werkvergunning

- Alle vergunningen moeten aangevraagd worden via de hiërarchische lijn van de aannemer. De aanvragen worden medegedeeld via de werfvergaderingen.
- Het werk mag slechts aangevat worden nadat alle maatregelen zijn genomen en wanneer elke verantwoordelijke hiervoor heeft geparafeerd.
- De goedgekeurde toelatingen worden in het coördinatiedagboek bijgehouden.
- De vuur- of werkvergunning slaat enkel op de veiligheidsmaatregelen t.o.v. de bestaande installatie.

Geldigheidsduur

De geldigheidsduur (maximum één week) is vermeld op het vuurvergunningsdocument. Indien de voorziene periode onvoldoende blijkt dan moet voor een verlenging ervan de vuurvergunning tijdig vernieuwd worden. De heraanvraag moet gedaan worden door de onderneming die de werken uitvoert vooraleer de verlengingstijd ingaat.

5.3.5. Werkzaamheden in gesloten ruimtes

Er zijn drie voorwaarden om over een gesloten ruimte te kunnen spreken:

- Groot genoeg om een persoon toe te laten voor het uitvoeren van een werk.
- Gelimiteerde of beperkte middelen voor betreden of verlaten.
- Niet ontworpen voor continue aanwezigheid van een persoon.

Een vergunning is nodig als de ruimte

- Een gevaarlijke atmosfeer heeft of zou kunnen hebben, wat kan leiden tot:
 - ☐ Een zuurstofgehalte < 19,5% of > 23,5%
 - ☐ Een ontvlambaar of ontplofbaar gasmengsel, damp, mist,...
 - ☐ Giftige producten in een concentratie op of boven de toelaatbare limietwaarde (TLV) of andere wettelijke grenzen die strenger zijn.
- Materialen bevat die tot verdrinking of verstikking kunnen leiden.
- Een interne configuratie heeft die iemand zou kunnen vastklemmen of laten stikken, zoals convergerende wanden of een hellende vloer die leidt tot een kleinere doorsnede (vb. trechtervormige kuipen).
- Een ander risico inhoudt: inclusief een fysisch, mechanisch, chemisch, biologisch, thermisch, structureel risico of stralingsrisico (vb. reactoren, tanks, containers, silo's, trechters, putten, sommige inkuipingen, liftkokers).

Procedure voor het werken in besloten ruimtes

Management

- ontwikkelt en onderhoudt een programma voor het structureren, beheren en beheersen van alle activiteiten en processen die een rol spelen bij het betreden van besloten ruimte.

Supervisor betreding

- Ziet toe op de betreding ervan.
- Waakt erover dat alle activiteiten gebeuren volgens de procedures, instructies en voorschriften.
- Verleent en tekent de betredingsvergunning.

Betreder

- De persoon die de betreding van de besloten ruimte uitvoert volgens bepaalde instructies en regels.

Wacht

- De persoon die tijdens de hele duur van de betreding erover waakt dat alles beheerst verloopt.
- Hij is alert voor afwijkingen van instructies en procedures en voor niet-normale gebeurtenissen.
- Hij blijft buiten de te betreden ruimte.

Interventieteam

- Is getraind op het betreden van besloten ruimten.
- Treedt op bij interventies.

5.3.6. Vlambooglassen

Het elektrisch lassen kan verschillende risico's inhouden. Op openluchtwerven moeten de gebruiksvoorwaarden van deze apparaten beantwoorden aan verschillende veiligheidsvoorschriften. De las- en massakabel, evenals de aansluitingen zijn geïsoleerd en in perfecte staat. Om beschadiging van het voedingscircuit of het apparaat te voorkomen, in het geval van een kortsluiting, zijn er in elk verdeelbord automatische schakelaars tegen overstroom voorzien. Bij defecte of foutieve werking, zal het apparaat door een daartoe bekwaam persoon hersteld worden.

Wanneer het elektrisch lassen in open lucht gebeurt, volstaat de natuurlijke ventilatie om beschadiging aan de ademhalingswegen te voorkomen. Het is daarbij wel aangeraden met de wind in de rug te werken.

Projecties van metaal, slak en uiteinden van elektroden, alsook de hoge temperatuur van het werkstuk vormen een rechtstreeks gevaar voor brandwonden.

Omdat UV-stralen een schadelijke invloed hebben op huid en ogen dient een aangepaste beveiliging gedragen. De lasser en een eventuele helper dienen bijgevolg individueel als volgt beschermd te worden:

- Lederen lassershandschoenen;
- Brandvrij katoenen werpak met kraag, gesloten aan de mouwen en voorzien van zakken met kleppen;
- Gelaatsschermbeschermer met veiligheidsglas en aangepaste UV-filter voor de lasser zelf;
- Lasbril voor de helper;
- Veiligheidsschoenen speciaal voor lassers;
- Aangepast hoofddeksel ter bescherming van de hoofdharen (op de werf is dit een helm);
- Aan te bevelen: een lederen lasschoort;

De persoon die het laswerk uitvoert moet ervaren en gevormd zijn in het beroep.

De fasen waarbij laswerk voorzien wordt, dienen in het specifiek veiligheidsplan gesignaleerd.

5.3.7. Toestellen met laserstraal

Het gebruik van toestellen met laserstraal dient aangegeven in het specifiek V&G plan met vermelding van de gevarenklasse (zie publicatie 825 van de Internationale Elektrotechnische Commissie) van het toestel.

Toestellen van klasse 1 en 2 vormen geen gevaar in de praktijk van een bouwwerf (bvb. laserprinters).

Bij gebruik van toestellen van klasse 3a en 3b, t.t.z. toestellen waarvan men niet kan aantonen dat ze onschadelijk zijn, moeten de nodige maatregelen getroffen worden onder de vorm van:

- Voorlichting van de werknemers, zowel de gebruikers als de omringende collega's
- Het toestel zodanig opstellen dat de straal buiten oogbereik blijft, niet doordringt in eventuele belendende lokalen en niet kan spiegelen (glas, vloeistof of andere blinkende oppervlakken).
- Waarschuwingstekst op het toestel in de taal van de gebruiker, met vermelding van:
 - ☐ Laserstraal
 - ☐ Niet in straal kijken noch met het blote oog, noch met behulp van een optisch instrument
 - ☐ Lasertoestel klasse 3a (of 3b)
- Personen met bril of contactlenzen speciaal informeren over het risico van oogbeschadiging;
- Het plaatsen van reglementaire waarschuwingsschilden langs de bestreken zone.

Toestellen van klasse 4 zijn niet toegelaten op de werf, tenzij hun noodzaak op voorhand aangetoond wordt, de risico's effectief berekend worden en de gepaste preventieve maatregelen genomen worden. Dit in overleg en mits instemming van bestuur en coördinator verwezenlijking.

5.3.8. Op- en afbraakwerken

De uit te voeren op- en afbraakwerken dienen te geschieden met een methode gekozen in functie van het uit te voeren werk (o.a. rekening houdende met de te behouden delen) en met aangepast materieel (gepaste schijf, enz.).

Bij op- en afbraakwerken dienen de nodige afschermingen geplaatst te worden teneinde het wegspringen of wegvliegen van brokstukken tot een absoluut minimum te herleiden en voorbijgangers, of andere werfdeelnemers die zich in de omgeving van de plaats begeven, te beschermen.

De veiligheid van de werknemers zal verzekerd worden door collectieve beschermingsmiddelen, voorgeschreven voor dit soort werk, zonodig aangevuld met de vereiste individuele beschermingsmiddelen.

Opbraak bij ondergrondse massieven

De werken worden alleen uitgevoerd door ervaren personeel onder leiding van een bekwaam persoon.

De personen die zich in de omgeving van de opbraakplaats begeven of voorbijgangers, moeten beschermd worden tegen de gevaren veroorzaakt door de opbraakwerken. De veiligheid van de werknemers zal verzekerd

worden door collectieve beschermingsmiddelen, voorgeschreven voor dit soort werk, zonodig aangevuld met de vereiste individuele beschermingsmiddelen.

De stabiliteit van de mobiele machines dient verzekerd volgens de voorschriften van de bouwer, rekening houdende met de ondergrond.

5.3.9. Graafwerken

Graafwerken en ondergrondse leidingen

Er geldt een informatieplicht voor elke aannemer, d.w.z. dat hij verplicht is informatie in te winnen bij de exploitanten van de ondergrondse leidingen en alle gegevens op te vragen die de veiligheid van de werknemers kan verhogen. Het kan hierbij gaan om elektriciteitskabels, signalisatiekabels, gasleidingen, waterleidingen of leidingen voor het transport van andere schadelijke of gevaarlijke stoffen.

Op de plaatsen waar zich mogelijk ondergrondse leidingen bevinden, moet alle delfwerk met het nodige overleg gebeuren. Men dient van tevoren behoorlijke inlichtingen te vragen en de ondergrondse leidingen moeten met handgraafwerk blootgelegd worden onder permanent toezicht van der werfleider of zijn aangestelde. Daarbij dient men zich strikt te gedragen volgens de richtlijnen van de uitbater/eigenaar van de leiding.

Elke aannemer die graafwerk uitvoert dient er zich steeds van bewust te zijn dat aanduidingen op plan of zelfs ter plaatsen slechts indicatieve waarde hebben. In elk geval moet de aannemer zich in situ met de nodige voorzichtigheid vergewissen van de werkelijke toestand.

Indien vastgesteld wordt dat men in de nabijheid van leidingen moet werken die ontvlambare stoffen (gassen of vloeistoffen) vervoeren, dan dient een vuurvergunning (zie punt 5.3.4) uitgeschreven met de nodige richtlijnen om alle brand- of ontploffingsgevaar te voorkomen. Een dergelijke vuurvergunning dient uitgereikt door de hoofdaannemer aan zijn eigen personeel of aan zijn onderaannemer.

Werk in sleuven en putten

Openingen in de grond dienen beveiligd te worden tegen valgevaar. In afwachting van het terug dichten (wat zo snel mogelijk dient te geschieden) zijn volgende regels van kracht:

- Voor zover de grootte van de opening het toelaat, zal deze afgedekt worden.
- Grotere openingen zullen over de ganse omtrek voorzien worden van borstweringen, volle panelen of stevig traliewerk (in een felle kleur wanneer dichtbij verkeer van rollend bouw materieel geschiedt). Deze bescherming mag slechts aan de toegang onderbroken worden. Indien niet nabij de rand van opening dient gewerkt of gereden te worden, kan een visuele afbakening op 2 m van de putrand ontstaan.
- Om inkalven te voorkomen zullen, naarmate de uitgravingswerken vorderen de aangewezen maatregelen getroffen worden, naargelang de aard van de grond, de beschikbare ruimte en de weersomstandigheden. Het kan daarbij gaan om beschoeiing, taluds of andere maatregelen.
- Indien er grondwater aanwezig is, zal men overwegen de grondwaterspiegel te verlagen. In dit geval zullen eventuele beschoeiingen waterdicht uitgevoerd worden.
- Plaatsing van beschoeiingen dient te geschieden door ervaren personeel.
- De minimale sleuf breedte wordt bepaald in functie van de activiteit die er moet plaatsvinden (te vermelden in VGP) en rekening houdende met de hieromtrent geldende bepalingen.

Bij graafwerken zullen voldoende ladders voorzien worden om een behoorlijke toegang en snelle evacuatie van het personeel toe te laten. De lengte van de ladders moet zodanig zijn dat ze minstens 1 m boven de putrand uitsteken. Boven en onderaan dient een stevig, horizontaal en slipvrij opstapplatform aanwezig te zijn om bij modderige omstandigheden glijpartijen te voorkomen.

Om instorting te voorkomen, worden de boorden van de uitgravingen vrijgehouden van materiaal en van zwaar materieel dat een overlast kan veroorzaken. Alle grondwerken, uitgravingen en ondergravingen zullen op een zodanige wijze uitgevoerd worden dat er zich geen verzakkingen kunnen voordoen.

Om trillingen te minimaliseren, zal voor de voertuigen een maximumsnelheid ingevoerd worden, desnoods wordt stapvoets rijden verplicht. Het is noodzakelijk mogelijke bewegingen (scheuren, verzakkingen, enz) in de grond en in nabijgelegen constructies te observeren.

Bij duistere weersomstandigheden zullen de sleuven of bouwputten waarin gewerkt wordt, evenals de toegangen er naartoe, goed verlicht worden, enerzijds voor de daar actieve werknemers zelf en anderzijds ook voor de kraanmannen die er materiaal in of uit moeten brengen.

Wanneer een grondopening dient aangevuld, spreekt het voor zich dat de eventuele collectieve beschermingen pas op het laatste moment weggenomen worden teneinde een zo groot mogelijke continuïteit in de beveiliging te verzekeren.

5.3.10. Funderingen

De toegang tot putten gebeurt met aangepaste, veilige middelen (ladder hellend vlak, trap, enz). De putten dienen voldoende ruim gegraven te worden om, daar waar nodig, circulatie rond de bekisting mogelijk te maken.

Wachtwapening wordt best in beugelvorm uitgevoerd. Indien toch staafpunten blijven uitsteken dan worden deze van bij het begin, d.w.z. van bij de bewapeningsfase van de nodige bescherming voorzien.

De bekistingen zullen voorzien zijn van gepaste middelen om een gemakkelijke en veilige manipulatie mogelijk te maken. De stabiliteit van de bekisting wordt op een doeltreffende manier verzekerd door middelen voorzien door de constructeur. Elke improvisatie tijdens de montage zal verboden worden.

De arbeiders zullen voor het plaatsen van de bewapening geschikte handschoenen dragen. De toegang tot hun werkpost zal niet uit het oog verloren worden: over de rand van de bekisting dient een loopplank van voldoende breedte (60-tal cm) geplaatst te worden zodat klauterpartijen over de opstaande bekisting voorkomen worden.

5.3.11. Hijswerktuigen

Algemeen

Het besturen van kranen wordt slechts toegelaten aan bevoegde en betrouwbare personen, met een minimumleeftijd van 18 jaar, die een geschikte vorming gehad hebben.

De kraanbestuurder moet in het bezit zijn van een vergunning of licentie in de gevallen waar dit wettelijk vereist wordt.

Bij de aanvang van de arbeid zullen de staat van de hijskabel en van de vasthechtingspunten nagezien worden en zal er gecontroleerd worden of er zich geen gereedschap of hinderende voorwerpen in het actieveld van de kraan bevinden.

Bij het uitvoeren van hijswerken dienen volgende algemene maatregelen in acht te worden genomen:

- Het hijsen dient steeds verticaal uitgevoerd te worden; schommeling van de lasten dienen vermeden. Daartoe moet in de mate van het mogelijke elke beweging afzonderlijk uitgevoerd worden.
- Het is ook ten strengste verboden lasten aan te haken die niet volledig los zijn van alle bevestigingspunten (zoals bijvoorbeeld: een voorwerp dat min of meer vast in de grond steekt, bekistingsplaten welke nog op het beton bevestigd zitten, op natte grond liggende platen die door zuiging vastzitten, enz.
- Bij het hijsen in de omgeving van bovenleidingen, al of niet onder spanning, of kwetsbare installaties is het gebruik van een geleidingskoord verplicht.

Bij ongewone, relatief omvangrijke hijswerken dient het benaderd gewicht van de te hijsen last vastgesteld te worden en aan de hand van de lastentabel nagegaan in hoeverre deze veilig gehesen en verplaatst kan worden.

Er wordt met aandrang op gewezen dat bij werken met hefwerktuigen

- Schuin trekken met een hefkraan verboden is, en zeker niet toegestaan door de fabrikant, gezien het gevaar van omkantelen zonder afschakeling van de lastmomentbegrenzer (LMB) doordat deze enkel ingesteld is op de elektronisch gemeten waarde van de vlucht en de massa van de last en geen rekening houdt met het belangrijk bijkomend kantelmoment afkomstig van de horizontale component van de trekkracht in de schuine hijskabel.
- Bij het eventueel wegzakken van een kraanstabilisator de LMB niet tussenkomt, zolang er geen overbelasting is, en zeker het verder omkantelen niet kan verhinderen; vandaar het belang van een oordeelkundige lastenspreiding op een draagkrachtige bodem, zeker met de meest belaste uitgeschoven kraanstabilisator.
- De waarden opgenomen in de lastentabel en waarnaar de LMB afgesteld is, enkel gelden voor een vrijhangende last met een kraan horizontaal opgesteld op een stevige gelijkmatig dragende ondergrond.

Een bekwaam en bevoegd persoon zal aangesteld worden om de kraanmanoeuvres te leiden. Deze aangestelde persoon en de kraanman moeten met elkaar in verbinding kunnen staan, hetzij door radio zend- en ontvangstopsten, hetzij visueel door gebaren en seinen, die het voorwerp uitmaken van geschreven instructies, die aan de betrokkenen zijn overgemaakt (92/58/EEG of NBN E 52-009).

Elk hijswerktuig, hetzij mobiele kraan, hetzij torenkraan, hetzij graafmachine, die gebruikt wordt als hefwerktuig, dient de wettelijke controles te ondergaan (ARAB art. 280 en 281, KB 27/04/88 art. 3 en 4 indien in handel en gebruik vóór 01/01/95; KB 05/05/95 art. 36.7° indien in handel en gebruik na 01/01/95).

De keuringsverslagen of kopieën ervan, moeten bijgehouden worden in het coördinatiedagboek. Ook hijstoestellen van zelfstandigen moeten gekeurd zijn door een erkend organisme vooraleer op de werf te worden toegelaten.

Men dient erop te letten dat de kraanbestuurder bij het plaatsen van werfverlichting nooit verblind kan worden.

Torenkraan

De plaatsbepaling van de torenkraan en het kraanspoor zal zodanig gebeuren dat:

- Het giekuiteinde, de hijskabel en de opgehangen lasten voldoende ver verwijderd blijven van elke elektrische luchtleijn.
 - ☐ Als hieraan niet kan worden voldaan, zullen maatregelen genomen worden om te verhinderen dat de kraan in de verboden zone komt (bijvoorbeeld zwaai beperking)
- Geen lasten boven elektrische luchtleijnen draaien.
- Er geen enkele uitgraving in de onmiddellijke omgeving van het kraanspoor is, teneinde elke verzakking te voorkomen.

Wanneer de activiteiten van verschillende kranen elkaar overlappen zullen deze uitgerust worden met een anti-aanrijdingsstelsel om elke botsing te voorkomen. Bovendien zullen, om alle problemen uit te sluiten, volgende maatregelen genomen worden:

- Aan de kraanmannen radio zend- en ontvangstopsten ter beschikking stellen om hen toe te laten met elkaar en met de werfleider in verbinding te staan.
- De giekuiteinden en tegengiekuiteinden uitrusten met knipperlichten die de aandacht van de kraanmannen trekken op het gevaar voor botsing.
- Voorrangsregels en voorschriften vastleggen en doen toepassen.
- Maatregelen nemen om conversatiestoringen, veroorzaakt door de radio zend- en ontvangstopsten, te voorkomen tussen stuurmannen en de aangestelde verantwoordelijke tijdens de handelingen.

Werken bij hoge windsnelheden

Een hijswerktuig mag niet gebruikt worden in omstandigheden die niet voorzien zijn door de bouwster (ARAB art. 269 §1.1), ondermeer betreffende de windsnelheid.

Wanneer voor toren- en havenkranen de hoogte van de kraanhaak of een ander ophangingsorgaan van de last boven de omliggende grond 25 m of meer bereikt of wanneer de kraan uitgerust is met een cabine, moet de aangestelde voor de bediening in alle omstandigheden door rechtstreekse meting kunnen vaststellen dat de windsnelheid een waarde bereikt of overschrijdt die gevaarlijk is voor het toestel en waarbij het werk met de kraan dient stopgezet of aangepast te worden (ARAB art. 269 §3.8). Ingeval van meerdere van deze toestellen op eenzelfde werf, in eenzelfde inrichting of een havengebied opgesteld staan, mag de aflezing van de windsnelheid centraal gebeuren op voorwaarde dat de meting representatief is voor de betrokken zone en dat de nodige maatregelen genomen worden om de overdracht van de informatie naar de diverse aangestelden voor de bediening in alle omstandigheden te verzekeren.

Beveiliging tegen sterke wind of storm

- Een windsnelheidsmeter is verplicht op kranen die in open lucht opgesteld zijn.
- Een kraan op rail moet stormvast verankerd kunnen worden. Een eventuele verankeringsplaats moet snel (binnen 3 minuten) bereikbaar zijn.
- Een kraan op rails die bij windsnelheden groter dan 20 m/s moet kunnen werken, of die bij windstoten in beweging kan komen, moet voorzien zijn van een automatische stormverankering.

5.3.12. Afbakenen van de werfzone

Van bij het begin van de werf dienen bouwputten en sleuven voldoende aangeduid en omheind worden om elke toegang vanaf de openbare weg onmogelijk te maken voor derden. Opschriften met uitdrukkelijk toegangsverbod dienen op meerdere plaatsen te worden aangebracht.

Bij de werftoegangen wordt dit toegangsverbod aangevuld met een gebodspictogram voor verplichte helmdracht en voor een verplicht dragen van veiligheidsschoeisel. De aanleg en signalisatie van deze werftoegangen behoren tot de opdracht van de algemene aannemer.

Uitgravingen en andere gevaarlijke punten zullen apart afgebakend worden, en wel door de aannemer tot wiens werk ze behoren.

De werknemers (ook deze van onderaannemers) dienen uitdrukkelijke richtlijnen te ontvangen inzake de toegangsmodaliteiten tot de werfzone.

Tijdens de werkuren dienen de aannemers steeds toe te zien op het respecteren van het toegangsverbod tot de werf door derden en aan de verplichting tot het dragen van de nodige individuele beschermingsuitrusting (minimaal helm en veiligheidsschoenen) door alle personen die de werf betreden voorbij de pictogrammen die dit gebod aanduiden. Elke inbreuk dient aan het bestuur gemeld.

Eventuele groepsbezoeken dienen vooraf aangevraagd en het akkoord te krijgen van het bestuur om een gepaste begeleiding en coördinatie van de bezoekers te kunnen voorbereiden (parking, ontvangst, richtlijnen, veiligheidsuitrusting, verantwoordelijkheden, verzekeringsmodaliteiten).

5.3.13. Afvalverwijdering en milieuvoorschriften

Ingedeelde inrichtingen

Er dient rekening gehouden met de bepalingen van het VLAREM (Vlaams Reglement betreffende de Milieuvergunning). Voor de administratieve verplichtingen geldt Vlarem I en voor de technische uitrusting kan men zich baseren op Vlarem II.

Het gebruik van bepaalde machines (zoals compressoren), de opslag van sommige producten (stookolie e.a.), het oppompen en lozen van water naargelang de capaciteit en de hoeveelheid, enz. kunnen aanleiding geven tot meldingsplicht en zelfs tot vergunningsplicht.

Elke aannemer en onderaannemer die op de werf werk moet uitvoeren heeft de plicht zich volgens deze reglementeringen in orde te stellen en daarvan het bewijs te leveren aan de coördinator verwezenlijking. Kopieën van meldingen, vergunningsaanvragen en vergunningen worden in het coördinatiedagboek bewaard.

Ontdekken van vervuilde bodems

Wanneer, tijdens de uitvoering van de werken, vervuilde bodems worden vastgesteld (oude stortterreinen, bodemvervuiling, enz) die risico's inhouden voor het welzijn en de gezondheid van de werknemers, worden onverwijld alle nodige preventieve maatregelen genomen (staken van de werkzaamheden op de vervuilde plekken, plaatsen van afscherming rond de betrokken zone, enz) teneinde de werknemers te beschermen tegen deze risico's.

De coördinator verwezenlijking en de bouwheer worden direct van deze vaststellingen op de hoogte gebracht zodat het VGP kan aangepast worden in functie van de verder te ondernemen stappen.

Bescherming van het milieu

Het is verboden afval en scheikundige producten van om het even welke aard te verbranden, op het terrein achter te laten of in de riolering te gieten. Afval en resten van producten moeten verwijderd worden zoals voorgeschreven door de wetgeving ter zake.

Elke aannemer is ten allen tijde verantwoordelijk voor de correcte toepassing van de milieuwetgeving (Vlarem,...) in alle gevallen waartoe zijn werkzaamheden aanleiding kunnen geven. Van de documenten dienaangaande, zoals meldingen en vergunningen, dient een kopie aan de algemene aannemer gegeven voor bewaring in het coördinatiedagboek.

5.3.14. Gevaarlijke producten

Met de uitdrukking "gevaarlijk product" wordt elke stof bedoeld die schadelijk kan zijn voor de gezondheid van de werknemers en/of het leefmilieu.

Een stof kan als schadelijk worden beschouwd door:

- De scheikundige samenstelling
- Haar onverenigbaarheid met andere stoffen
- Bepaalde effecten op de gezondheid (bijvoorbeeld ademhaling, ogen, huid, enz.)
- Haar brandbaarheid, ontvlambaarheid, ontplofbaarheid
- Het radioactief karakter
- De kankerverwekkende eigenschappen (carcinogene agentia - Codex V, II, afd. 1, art. 3).

Gebruik van gevaarlijke producten

Gebruik algemeen

Het gebruik van dergelijke producten op het werfterrein, onder welke vorm of in welke hoeveelheid dan ook, dient gesignaleerd aan de coördinator verwezenlijking en aan de andere aannemers die tegelijkertijd op het terrein actief zijn, zodat de gepaste maatregelen genomen kunnen worden.

Tevens dient nagegaan te worden of het gebruik van sommige producten te verenigen is met bepaalde weersomstandigheden. Zo kunnen wind, regen en warmte hun invloed hebben op de uitvoeringsmethodes, op de benodigde hoeveelheden, op de uitwerking op het leefmilieu of kunnen ze het risico voor de werknemers verhogen.

Wanneer voor een bepaalde activiteit het gebruik van dergelijke producten gepland wordt, dan moet dit vermeld worden in het VGP en moet de V&G steekkaart met alle nuttige gegevens (naam product, naam fabrikant, fysieke en chemische eigenschappen, risico's, aangewezen preventie) aan het VGP toegevoegd worden.

De regels voor het stockeren van gevaarlijke producten zoals hiervoor aangehaald (zie punt 5.3.14.2) dienen eveneens gerespecteerd te worden indien vaten of bussen in beperkte hoeveelheden op het werfterrein opgeslagen worden dicht bij de plaats van gebruik.

Ook daar moeten de plaatsing en de manier van aftappen, uitgieten of uitpompen zodanig gebeuren dat brandgevaar en onnodige verstuiving voorkomen en dat indringing en vermenging met de ondergrond worden vermeden. Hiertoe voorziet de aannemer speciaal aangepaste stockagecontainers of opvangbakken, onder een afdak geplaatst op vermenging met regenwater en zodoende overstromen te beletten. Tevens moet de van kracht zijnde wetgeving toegepast worden inzake het afvoeren van afval.

Te allen tijde geldt de richtlijn voor het gepast, dit wil zeggen volgens de wettelijke voorschriften, etiketteren van vaten en bussen. Deze recipiënt moeten tevens voor en na hun gebruik hermetisch afgesloten worden.

Het reinigen van materiaal met behulp van oplosmiddelen zal in open lucht gebeuren, ver van alle vlam, terwijl men er zorg voor draagt dat alle gebruikte oplosmiddelen en gedrenkte vossen van de werf afgevoerd worden of, hoogstens tijdelijk, in hermetisch gesloten metalen houders bewaard worden.

Elke persoon die gevaarlijke producten gebruikt moet op de hoogte zijn van de gevaren die eraan verbonden zijn en dient aangepaste beschermingsmiddelen te gebruiken, zoals vermeld in het VGP.

Gebruik binnen

Bij aanwending binnen een reeds geheel of gedeeltelijk gesloten bouwwerk, moet de nodige verluchting voorzien worden, hetzij natuurlijk, hetzij geforceerd. De ventilatie wordt aangehouden tijdens de droogfase van het product. De luchtconcentratie van de gebruikte producten moet beneden hun toelaatbare limietwaarde blijven en beneden 10 % van hun onderste explosiegrens. In de mate van het mogelijke wordt een afdichting voorzien tussen de zone waarin met het product wordt gewerkt en de rest van het bouwwerk.

Opslag van gevaarlijke producten

In de eerste plaats moet men er zeker van zijn dat er voor dezelfde toepassing geen minder gevaarlijke producten met evenwaardige eigenschappen bestaan.

De opslagplaatsen van ontvlambare producten en materialen, van welke aard ook, moeten zo ver mogelijk van de arbeidsplaatsen gekozen worden, en dit vooral bij uitvoering van werkzaamheden welke een zeker brandrisico inhouden. In ieder geval mogen gevaarlijke producten nooit binnen een gebouw worden opgeslagen: alleen de voor het werk van de dag benodigde hoeveelheden mogen binnengebracht worden.

De inplanting van de voorraadplaatsen en de brandbestrijdingsmiddelen wordt gekozen in functie van de aard van de aanwezige producten.

De algemene aannemer voorziet op zijn werfverzichtsplan een zone voor de stockage van gevaarlijke producten, de omheining daar rond met twee meter hoge verplaatsbare draadhekkens en de nodige pictogrammen met rook- en vuurverbod. Elke aannemer voor zich zorgt in deze zone voor de reglementaire opslag van zijn producten met zonodig bijkomende signalisatiepictogrammen, aangepast aan de eigenschappen van de stoffen.

De opslagplaatsen van gevaarlijke producten dienen, zowel binnen als buiten (op de toegangen), voorzien te worden van de reglementaire veiligheids- en gezondheidssignalering (gebod, verbod, gevaar)!!

Bij een interventie van de brandweer dienen de opslagplaatsen van de bovenvermelde producten en hun hoeveelheden dadelijk en spontaan meegedeeld.

Vloeistoffen

Ontvlambare vloeistoffen worden opgeslagen op een afgebakend terreindeel op een voldoende veiligheidsafstand van de rest van de werf en werfinrichting. De onmiddellijke omgeving van deze zone dient vrij gehouden worden van brandbare materialen. In deze zone voorziet de algemene aannemer de gepaste brandbestrijdingsmiddelen, met een minimum van twee draagbare blustoestellen met 6kg ABC-poeder, beschermd tegen weersinvloeden en klaar voor gebruik.

In het geval van een mobiele opslagplaats zoals een aanhangwagen, moet deze ook uitgerust zijn met de nodige brandbestrijdingsmiddelen.

Tevens wordt een veiligheidsafstand voorzien tussen de opslagplaatsen en de andere lokalen.

De opslag van producten, welke solventen bevatten, zal bij voorkeur in open lucht gebeuren en

zoniet in lokalen welke voorzien zijn van voldoende ventilatie. Omdat de dampen van solventen zwaarder zijn dan lucht moet de ventilatie ter hoogte van de vloer gebeuren. Men moet er zeker van zijn dat de ventilatie het probleem niet verplaatst door de dampen naar ondergrondse lokalen of lager gelegen gedeelten te brengen.

Op de werkpost en op gelijk welke andere plaats zal vervuilde lucht zo snel mogelijk verwijderd worden zonder gevaar voor personen.

Eerste hulp voorschriften worden geafficheerd in de opslagplaats of op de plaats van gebruik. De lokalen waar agressieve en vluchtige producten opgeslagen worden, dienen onder alle weersomstandigheden goed en permanent geventileerd te worden, ook bij windstil weer.

Alle producten worden opgeslagen in stabiele vaten aangepast aan de samenstelling en eigenschappen ervan en geëtiketteerd volgens de wettelijke voorschriften. Gemorste producten zullen systematisch verwijderd worden met aangepaste middelen.

De recipiënten worden na elk gebruik gesloten om het verlies van vloeistoffen en/of het ontsnappen van dampen te vermijden. Voordat een nieuw product in de opslagplaats gestockeerd mag worden, moet nagegaan worden of dit samen met de andere aanwezige producten geen verhoogd risico inhoudt.

Een gedetailleerde lijst met vermelding van de aard en de hoeveelheid zal opgesteld en regelmatig aangepast worden. Slechts een beperkt aantal personen heeft toegang tot de opslagplaatsen.

Gassen

Gasflessen worden opgeslagen op een goed verluchte en daartoe gekozen plaats van de werf. Wegens het brand- en explosiegevaar worden de nodige pictogrammen "Open vlammen verboden - verboden te roken" aangebracht. Indien de zuurstof- en acetyleenflessen niet gescheiden zijn door een onbrandbare volle wand, moeten ze minstens 1 meter van elkaar opgesteld worden.

Brandbestrijdingsmiddelen zullen goed zichtbaar en bereikbaar opgesteld worden. Zoals voor alle lokalen bestemd om gevaarlijke producten op te slaan, is er een veiligheidsafstand te voorzien ten opzichte van de rest van de werf. De omgeving dient vrij gehouden van alle producten en materialen welke een brand kunnen bevorderen.

Als de gasflessenwagens op de werf verplaatst worden door een kraan, zullen ze beschouwd worden als hijstoebehooren en dus ook periodiek gecontroleerd worden.

Gasflessenwagens zullen steeds uitgerust zijn met een draagbaar poederblustoestel.

De flessen worden op hun plaats gehouden door een degelijk bevestigingssysteem (ketting of band).

Geen enkele fles mag los staan noch neerliggen. Gasflessen, vol of leeg, staan ofwel op een flessenkar ofwel in een behoorlijk stockagerek op de daartoe voorziene plaats. Elke aannemer brengt de naam van zijn onderneming aan op zijn gasflessen.

Om vergissingen te voorkomen, zullen de lege flessen gemerkt worden en opgeslagen op een plaats verschillend van deze van de volle flessen. Beschadigde flessen zullen van de werf verwijderd worden en nagekeken voor hergebruik. Op de fles wordt de beschadigde plaats duidelijk gemerkt.

5.3.15. Ter plaatse te storten betonconstructies

Bekisten en ontkisten

Voor de bekisting wordt een systeem gekozen dat het best past bij de te bouwen constructie (traditionele planken en platenbekisting, zelfdragende panelensystemen, enz).

Deze bekisting wordt opgebouwd met in acht name van de grondregels van de arbeidsveiligheid, namelijk orde en netheid bij stapelen en werken.

Voorziet men dat met de houtcirkelzaag zal gewerkt worden, dan dient daarvoor een plaats gekozen die gemakkelijk bereikbaar blijft en van waar men de afvalresten op een vlotte manier kan verwijderen.

Op voorhand dient ook bepaald op welke manier de valbeveiliging van de werknemers verzekerd zal worden. Dit kan door middel van stellingen bij traditionele opbouw of door middel van door de fabrikant van een systeem bekisting bijgeleverde elementen zoals draagconsole, leuning-stijlen en -planken, bevestigingstoebehooren, loopvloeren, geïntegreerde ladders en zo verder.

De loop- en werkvloeren moeten steeds voldoende breed zijn om ook het eventueel nodige materieel een plaats te geven evenals schoringsplanken of stutten. Bij het bepalen van de breedte van een werkvloer moet ook rekening gehouden worden met de behoeften bij het ontkisten voor bijvoorbeeld het tijdelijk stapelen van de bekistingsplanken of -panelen plus de nodige ruimte voor het uittrekken van nagels en verder kuisen van het materieel. Trekstangen en wachtwapening moeten voldoende afgeschermd worden en wel met een doorlopende afscherming als meerdere uiteinden zich op één rij bevinden, afzonderlijk in de andere gevallen.

Als valbeveiliging op loopvloeren volstaat het niet een leuning in de rug te hebben, maar moeten ook de korte zijden (uiteinden) van de loopvloer afgeschermd worden. Is hiervoor door de leverancier niets voorzien, dan dient op de werf een vlot te gebruiken systeem bedacht en toegepast worden. In het geval van betonreconsoles bij wandbekisting mogen deze niet te hoog (bij de bovenrand) geplaatst worden zodat nog voldoende bekistingshoogte overblijft om als leuning te dienen. Kan men dit niet respecteren dan moet op de bekisting van de andere kant eveneens een leuning voorzien worden. De toegang naar in de hoogte gelegen werkvloeren gebeurt met in het bekistingssysteem geïntegreerde ladders of met toegangstrappen. In elk geval moeten de werknemers instructie krijgen om niet langs stellingkaders of bekistingsribben op en af te klauteren.

Bij systeembekisting moeten de richtlijnen van de fabrikant strikt gevolgd worden voor wat betreft het gebruik van hystoebehooren, assemblage en schoring.

Het gebruik van ontkistingsolie moet met overleg gebeuren. In het specifiek V&G-plan dient vermeld welke ademhalingsbescherming nodig is bij verstuiven en op welke manier rookverbod (altijd verplicht) aangeduid wordt.

Bij een verticale tussenstockage van bekistingselementen moeten de nodige schoringen voorzien worden tegen de invloed van de wind.

Bewapening

Om het werk in de hoogte te beperken, worden zoveel mogelijk wapeningskorven op de begane grond gevlochten en met de kraan op hun plaats gebracht. Voor vlechtwerk ter plaatse worden geschikte stellingen geplaatst en worden de werknemers erop gewezen dat het gebruik daarvan verplicht is. Bij de opbouw van een dergelijke stelling moet in voorkomend geval rekening gehouden worden met de aanvoer (manueel of met de hijskraan) van lange wapeningsstaven; dit kan bijvoorbeeld het plaatselijke en tijdelijk onderbreken van de leuning nodig maken.

Is de te bewapenen wanddikte zo groot dat het nodig wordt om in de kooi te gaan werken, dan dient voorzien in werkvloeren die op een betrouwbare steun rusten en die de werknemer voldoende vloeroppervlak bieden om comfortabel te staan en zijn werk uit te voeren.

Ook bij ijzervlechtwerk is het van groot belang orde en opkuis systematisch te organiseren door correcte stapeling van staven, beugels en korven enerzijds, maar ook door volgens goede afspraken restanten (binddraad, beugels, afgeknipte einden, enz) in afvalbakken te deponeren en af te voeren anderzijds.

Betonstorten

Vooraleer het betonstorten aan te vatten, worden de geschikte loopvloeren aangebracht om voldoende armslag te geven bij het werken zelf, om de werknemers tegen het vallen te beveiligen en om het nodige materieel een plaats te geven zoals trilnaalden, hun aandrijfmotoren en verlengkabels.

Betonneren gebeurt nooit met ontbloot bovenlichaam, opgerolde mouwen of korte broek. Dragen van handschoenen en brillen dient verplicht en aan de werknemers moet voldoende duidelijk gemaakt worden dat beton dermate agressief is dat alle contact met de huid en de ogen voorkomen moet worden.

Aan de betonleverancier wordt op voorhand gemeld dat zijn personeel ook individuele bescherming (helm, schoenen, enz) moet dragen wanneer het zich op de werf begeeft of er een activiteit uitvoert.

Voor het reinigen van de betonmixers of het achterlaten van betonoverschotten worden gepaste voorzieningen getroffen en richtlijnen gegeven om te vermijden dat men op alle mogelijke plaatsen hoopjes verhard beton aantreft die de werfcirculatie ernstig hinderen en om te vermijden dat cementwater zijn weg vindt naar de riolering. Men kan bijvoorbeeld een welbepaalde plek aanduiden waar het reinigen gebeurt en waar de betonresten regelmatig met de graafmachine opgescheept kunnen worden en afgevoerd.

Collectieve beveiliging voltooide constructies

Onmiddellijk bij het ontstaan van de risico's, dienen de nodige beveiligingen aangebracht worden:

- Vloeropeningen moeten worden dicht gelegd met een voorlopige afdekking die weerstand biedt aan puntlasten van 150 kg en aan de verdeelde last van 250 kg/m. Ook wanneer het betonwapeningsnet in de opening doorloopt, moet daarop een aaneengesloten plankenvloer geplaatst worden. Vloeropeningen waar kaders worden ingestort, worden daarna verder beveiligd met een aangepaste, desnoods licht verhoogde afdekking met dezelfde weerstand als hiervoor vermeld.
- Borstweringen langs randen van vloerplaten: op de plaatsen waar draadhulzen voorzien zijn moet de aannemer een leuningsstelsel passende op deze hulzen aanbrengen. Waar de hulzen niet voorzien zijn, stelt de aannemer zijn eigen stelsel voor. Bovenregels van voorlopige leuning moeten minstens aan statische puntlasten van 150 kg en verdeelde lasten van 100 kg/m weerstand bieden, en dit in alle richtingen.

5.3.16. Montage van geprefabriceerde stukken

Valbeveiliging werknemers

De valbeveiliging voor de werknemers kan speciale problemen stellen bij de montage van geprefabriceerde stukken, hetzij uit metaal hetzij uit beton. Het komt er op aan na te gaan welke bewerkingen de werknemers zullen moeten uitvoeren en deze te specificeren in het specifiek V&G plan. Meestal kan men, eens de elementen op de werf aangevoerd en aan de hijskraan gehangen, drie soorten activiteiten onderscheiden, namelijk:

- Het geleiden en juist plaatsen van het stuk.
- Het voorlopig afschoren van het stuk.
- Het losmaken van de hijskaken.

Geleiden van stukken kan deels van op de grond gebeuren met koorden; dit is ten sterkst aangewezen als het gaat om lange stukken. Het precies geleiden en het juist plaatsen in drie dimensies gebeurt echter door personen die zich onvermijdelijk bij de opleg- of opzetspunten moeten bevinden. Afhankelijk van de omstandigheden en rekening houdend met het grondbeginsel dat collectieve beveiligingen de voorkeur moeten krijgen op individuele, kan men stellingen voorzien die zodanig opgesteld zijn dat de plaatsing van het stuk mogelijk blijft en dat door het zwaaien van het stuk de stelling of leuning ervan niet meegetrokken kunnen worden.

Aangezien de montagehandelingen per definitie van relatief korte duur zijn verdient het de voorkeur om stellingen of werkplatformen te voorzien die voor meerdere montages kunnen dienen of die gemakkelijk verplaatsbaar zijn. De ervaring leert dat het gebruik van individuele anti-val middelen onbetrouwbaar is vanwege het gebrek aan werkcomfort, het voortdurend moeten aanpassen van de vasthechtingen en de menselijke zwakke factor van de werknemer die na een aantal keren de moeite niet meer neemt om zich vast te klikken. Daarom moeten collectieve beveiligingen gekozen worden die als het ware een passieve veiligheid bieden.

Hijsen en manipuleren van de stukken

Het ligt voor de hand dat het hijsmateriaal volledig in orde moet zijn en gekeurd door een erkend organisme alvorens het werk aan te vatten (zie punt 5.3.11).

De manier van eventueel begeleiden vanaf de grond door middel van koorden dient vooraf bestudeerd en de bewegingen die een stuk, vooral een lang stuk, tijdens het zwaaien mag maken, dienen precies bepaald en afgesproken met de kraanbestuurder.

Voor het aanhaken van de stukken zullen middelen gekozen worden die weinig werk vragen om losgemaakt te worden. Met de plaats van de hijsogen zal rekening gehouden worden bij de valbeveiliging van de werknemers (zie onder punt 5.3.15.1).

De plaatsen zullen zo gekozen worden dat ze veilig bereikbaar zijn om het stuk aan te slaan vóór het opnemen en de kraanhaken los te maken eens het stuk gemonteerd en afgeschoord.

5.3.17. Metselwerk

Voor het uitvoeren van metselwerk moet de toevoer en de tussenstockage van zowel materieel als van materiaal voorafgaand bestudeerd worden, en aangegeven worden als onderdeel van het VGP.

Er dient steeds op gelet dat er geen overbelasting van de vloeren (zowel vloeren van het gebouw als van de metsersstelling) plaatsvindt.

Daarnaast is het van groot belang om steeds een zo rechtlijnig mogelijk en voldoende brede vrije doorgang te behouden op de werkvloer. Dit geldt eveneens voor de toegang tot de werkpost. Gebeurt het werk op stellingen dan is een veilige verticale toegang onontbeerlijk, en wel op een goedgekozen plaats die de aanvoer van de materialen niet hindert en die de doorgang aan de stellingvoet niet belemmert.

De valbeveiliging van de metselaars moet gewaarborgd worden bij werk op stellingen, zowel naar achter, opzij als naar voor. Dit laatste is ook het geval wanneer het metselwerk wordt uitgevoerd aan vloerranden waarlangs valgevaar bestaat. De aannemer dient de gepaste voorkomingsmiddelen in zijn V&G plan te bepalen, uiteraard in functie van de door hem gebruikte arbeidsmiddelen.

Beveiliging van (half)voltooide constructies

Het is mogelijk dat sommige muren slechts gedeeltelijk mogen opgetrokken worden om andere aannemers toe te laten hun installaties aan te brengen. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn met verticale schachten.

In ieder geval moet de aannemer zijn werk veilig achterlaten, of het nu volledig of onvolledig afgewerkt is. In het geval van metselwerk rond schachten wordt het metselwerk tot op 1 m hoogte opgetrokken, zodat de leidingen nog in de schacht kunnen geschoven worden maar er op die manier toch een borstwering aanwezig is.

5.3.18. Werkzaamheden aan laagspanningsinstallaties

Het geheel van de elektrische installaties moet voldoen aan de eisen vervat in het AREI. Zo is een beschermingsgraad IP44 vereist voor het materieel dat dient voor het transport van elektrische stroom in open lucht.

Op het overzichtsplan dat de algemene aannemer zal uittekenen, dienen de bevoorradingspunten van elektrische energie aangeduid te worden.

De algemene aannemer installeert en onderhoudt de gemeenschappelijke elektrische installatie. Het gaat daarbij om de aansluiting op het net, de plaatsing van een hoofdverdeelkast en van een aantal werfkasten. De plaats van die kasten en van de voedingskabels er naartoe wordt in overleg met de desbetreffende nutsmaatschappij bepaald en eventueel gewijzigd wanneer de werfevolutie daartoe aanleiding geeft.

Elke aannemer houdt de keuringsattesten van de elektrische installaties, of kopieën ervan, en het totaalschema van de hiervoor bedoelde stroomverdeling op de werf ter beschikking van de coördinator verwezenlijking. Het volstaat niet om borden of verdeelkasten op magazijn te laten keuren: de ganse installatie (aansluiting, kasten, kabels, verbindingen, stroomgroepen en aarding) dient gekeurd te worden.

Stroomverdeelkasten moeten aangepast zijn voor werfgebruik, dit wil zeggen met voldoende bescherming tegen weersinvloeden, stevige en stabiele constructie, gevaarloze bereikbaarheid van de stroomonderbrekers, differentieelschakelaar, enz. Elke stroomverdeelkast moet afzonderlijk spanningsloos kunnen gezet worden zonder tussenkomst van een bevoegd elektricien, hetgeen betekent dat voedingskabels niet op stroom rails of andere contactpunten van een hoofdkast of van een voorliggende kast mogen worden aangesloten, maar wel, mits tussenplaatsing van een gevaarloos bereikbare en afschakelbare overstroombeveiliging, met een gepaste stekker op een stopcontact.

Verlengkabels die op de grond liggen, zullen gegroepeerd worden en beschermd tegen de invloeden eigen aan de bouwsector (doorgang van voertuigen, chemische of thermische belasting, enz). Indien kabels ondergronds geplaatst worden, dan wordt op de plaatsen waar de kabel de grond in gaat een bescherming aangebracht tot op de liggingsdiepte van de kabel en ongeveer een meter boven de grond uitstekend en eveneens een stevig en duidelijk signaalbaken (piket met opschrift in opvallende kleur) geplaatst dat voldoende de aandacht van vrachtwagen- en werfvoertuigbestuurders trekt. Bij voorkeur wordt onder de werf-rijweg een wachtbuis of koker aangebracht zodat kabels er achteraf steeds kunnen doorgeleid worden.

Stroomkabels mogen niet belast worden op trek, noch mogen ze over scherpe randen geplaatst worden. Elke anomalie of defect aan de elektrische installatie, zal onmiddellijk aan de werfverantwoordelijke gemeld worden.

Beschadigde kabels moeten onmiddellijk buiten gebruik gesteld worden. Beschadigde, niet conforme of niet conform gebruikte stekkers, stopcontacten of verbindingsdozen zijn eveneens verboden. Het gebruik van "Domino"-stekkers en contactdozen is eveneens verboden.

Elk werk aan de elektrische installatie wordt uitgevoerd door een bekwaam persoon, die zal werken volgens de regels van goed vakmanschap. Werken aan elektrische installaties moeten steeds spanningsvrij gebeuren.

De aarding van de elektrische borden, kabelgoten en belangrijke metalen delen (verluchtingskokers, e.a.) evenals de equipotentiale verbindingen moeten worden uitgevoerd alvorens de elektrische installatie onder spanning wordt gezet.

Elektrische installaties

Het geheel van de elektrische werfinstallaties moet voldoen aan de eisen van het AREI. Het veiligheidsdossier van de werf dient ook de keuringsattesten van de elektrische installatie, of kopieën ervan te bevatten. Elektrische

kabels zullen zo veel mogelijk opgehangen worden. Elektrische verlengkabels die op de grond liggen, zullen gegroepeerd worden om het struikelgevaar te verminderen en beschermd worden tegen beschadiging. Elk werk aan de elektrische installatie zal uitgevoerd worden door een bekwaam en bevoegd persoon, die zal werken volgens de regels van goed vakmanschap.

Elektrische werktuigen

Men onderscheidt twee soorten:

Enerzijds deze met dubbele isolatie (met dubbel □ op het kenplaatje), waarvoor geen aarding nodig is en die bij voorkeur worden gebruikt.

Anderzijds diegene die steeds met de aarde moeten verbonden zijn (vb mbv beschermingsgeleider)

Veilig gebruik van soepele elektrische werfkabels

Verwijzing naar het Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties "AREI"

Art. 95. Elektrische buiteninstallaties en werfinstallaties

Pt 04. Elektrische snoeren.

De elektrische snoeren bezitten een vergrote mechanische weerstand en een bijkomende isolatie en zijn geklasseerd bij besluit, door de Ministers die respectievelijk Energie, Mijnen en Arbeidsveiligheid onder hun bevoegdheid hebben en dit ieder voor wat hen betreft, als hebbende een veiligheid tegen elektrische schokken, gelijkwaardig aan deze van toestellen van klasse II.

Enkel soepele elektrische kabels, zonder defecten, van het industriële type zijn toegelaten op de werf (Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties "AREI" art 95.04); o.a. geharmoniseerde kabels H07 RN-F volgens NBN C32-131 (met polychloropreen buitenmantel) zoals het type CTBM-N of evenwaardig, met uitsluiting van het type VTMB (met PVC buitenmantel) dewelke geenszins weerstaat aan de ruwe werfomstandigheden, o.a. hoger risico voor beschadiging (mechanische, door hitte, ...), door vochtig milieu...

Bij voorkeur minimum sectie 2.5mm², voorzien van slagvaste en spatwaterdichte stekkers met kabelaan sluiting volgens code van goede praktijk, o.a. isolatie buitenmantel elektrische kabel en continuïteit van de geel-zwarte aardingsdraad te respecteren. Professionele herstelling van beschadigde mantel, o.a. mbv een krimpmof met uitsluiting van gebruik van tapeplakband.

Kabeltype H07-RN-F // EEG-type aanduiding voor LS leidingen

Aanduiding van het type H : geharmoniseerde leidingtype

Nominale spanning U0/U 07 : 450/750 V

Isolatiemateriaal R : natuur- of kunst rubber

Mantelbekleding N : polychloropreen of gelijkwaardig

Bijzondere kern F : kern voor buigzame leiding

Kabelhaspels dienen minstens IP 44 (bestand tegen opspattend water) te zijn en bij voorkeur dubbel geïsoleerd (dubbel). Zij zijn voorzien van de hoger vermelde soepele elektrische kabels, zonder defecten, van het industriële type en met minstens geleiders 2 x 2.5mm² + 2.5mm².

Verdeelstekkerdozen dienen van het industrieel type te zijn, minimum IP 44-7 (bestand tegen opspattend water en hogere breukweerstand). Domino-stekkers en tafelcontactdozen van het huishoudelijke type zijn verboden.

Werken aan elektrische installaties

Werken aan elektrische L.S.-installaties kan enkel nadat de installaties buiten spanning geplaatst zijn en dat deze werken op een degelijke manier signaleerd worden. Dit kan o.a. door waarschuwings-, verbods- en inlichtingsborden op strategische plaatsen aan te brengen.

Alleen bekwaame en gekwalificeerde elektriciens mogen werkzaamheden uitvoeren onder laagspanning (LS) of in de nabijheid van onder laagspanning (LS) staande delen.

Werken aan H.S.-installaties mag enkel wanneer deze installaties buiten spanning gesteld zijn en door minstens 2 personen (gewaarschuwd BA4 en/of bevoegd personeel BA5-art 47 AREI).

Werken buiten spanning.

De elektrische L.S.-installaties worden verondersteld buiten spanning te zijn, wanneer:

- ☐ alle actieve delen waaraan gewerkt wordt spanningsloos zijn
- ☐ geen enkel stroomvoerend niet-geïsoleerd deel onder spanning blijft binnen de genaakbaarheidszone (art 28 AREI)

Een strikte toepassing van de preventieprincipes (de vitale 5) is vereist:

- ☐ Stap 1: de spanning uitschakelen
Buiten spanning stellen met scheidingsmiddelen, voorzien van zichtbare (te controleren) (toe)stand van onderbreking (art 235.01 AREI)
- ☐ Stap 2: de werkzone afbakenen
Afbakening rond de werkzone aanbrengen (art 266 AREI) met een goed zichtbare ketting of lint uit isoleerstof
- ☐ Stap 3: de afwezigheid van spanning meten
Controleren met aangepaste middelen (meters, neonlampen) of de stroomvoerende delen inderdaad spanningsloos zijn
- ☐ Stap 4: aarden en kortsluiten
Aarden-kortsluiten van de buiten spanning geplaatste stroomvoerende delen volgens de geldende procedures
- ☐ Stap 5: verhinderen dat de spanning weer wordt ingeschakeld
Maatregelen nemen tegen het herinschakelen (art 235.d AREI)
 - Vergrendelen met slot(en) of hangslot(en)
 - Aanbrengen van waarschuwbord(en)
 - Zo mogelijk het lokaal waarin de installatie zich bevindt, afsluiten (met sleutel)

Werken onder spanning

Werkzaamheden aan de elektrische L.S.-installaties mogen alleen onder spanning uitgevoerd worden wanneer de installaties aan de nodige vereisten voldoen en wanneer veiligheids-, dienst- of exploitatienoodwendigheden dit noodzakelijk maken. Extra beschermingsmiddelen zijn verplicht zoals:

- Gebruik van aangepaste (geïsoleerde) werktuigen en materieel
- Gebruik van aangepaste P.B.M.'s (o.a. helm en gelaatscherm, isolerende handschoenen en isolerende veiligheidsschoenen) en brandwerende kledij om de gevolgen van een kortsluiting te beperken
- Gebruik van isolerende matten of andere middelen om de contactweerstand (en dus ook de totale weerstand) te vergroten.

Werken in nabijheid van onder spanningstaande installaties

Werkzaamheden in nabijheid van onder spanningstaande elektrische L.S.-installaties mogen alleen mits naleving van de desbetreffende beschermingsmaatregelen, zoals omhullende isolatie aanbrengen, afschermingen plaatsen of door de minimum veiligheidsafstanden te respecteren.

Technische installaties

Ook de onderaannemers voor de technieken moeten op voorhand hun specifieke risico analyse indienen. De hoofdaannemer moet aan V&G-coördinator tijdig een uitvoeringsplanning bezorgen, zodat duidelijk kan uitgemaakt worden welke risico's of problemen (stockage, aanvoer, personeelslokalen, ...) te verwachten zijn en waarvoor een oplossing moet besproken worden. Indien de V&G-coördinator bepaalde coördinatie-maatregelen nodig acht, dan zal hij deze bespreken en toelichten, maar in ieder geval moeten de respectievelijke aannemers zich daar naar voegen.

Voor wat betreft het postinterventiedossier, maakt voor de aannemers technieken, méér dan voor de andere, de verplichting om de gebruiksrichtlijnen en de veiligheidsvoorzieningen voor latere interventies (gebruik, onderhoud, wijzigingen, ...) te bezorgen aan de V&G-coördinator, deel uit van hun opdracht. Indien dit niet tijdig gebeurt, zal de V&G-coördinator de opdrachtgever adviseren om de eindbetaling van de facturen uit te stellen tot alle gegevens bezorgd werden.

Voor wat betreft de aanvoer van het materiaal en de machinale manipulatie ervan is het onontbeerlijk over vrije toe- en doorgangen te beschikken. Materialen, gereedschappen, machines, spankabels en elektrische verlengkabels mogen deze doorgangen niet belemmeren.

Ook hier geldt dat elke aannemer zijn installaties terstond moet beveiligen indien bepaalde risico's zouden ontstaan:

- Zo mogen ophangingen en samenvoegflenzen van luchtkokers niet uitgevoerd worden met scherpe randen, ophangprofielen of draadstangen. Worden deze toch gebruikt, dan moeten de uiteinden stelselmatig, dwz onmiddellijk bij de plaatsing, beveiligd worden met bijvoorbeeld beschermstukken in kunststof die er over geschoven worden. Deze beveiligingen moeten aangegeven worden bij het opstellen van de specifieke risico-analyse.
- Indien delen van kokers met grote sectie half afgewerkt moeten “wachten”, dan moet de aannemer door behoorlijke afschermingen zorgen dat er geen gevaar bestaat om er in te vallen.

Wanneer het nodig is om gaten te boren doorheen wanden of vloeren, dan moet dit in overleg met de andere aannemers gebeuren. Bij gaten in vloeren moet onderaan het nodige gedaan worden, zodat niemand door vallend gesteente of stof gehinderd of gekwetst kan worden. Wordt er met water geboord, dan moet een opvang of een hinderloos afleiden van het water voorzien worden.

Indien het voor de uitvoering van het werk nodig is om collectieve beveiligingen weg te nemen, dan moeten de werknemers individueel beveiligd worden. De periodes waarin dit gebeurt, moeten tot het strikt noodzakelijke minimum beperkt worden. In geen geval mag een dergelijke toestand gevaar opleveren voor andere werfdeelnemers.

De installaties moeten zodanig opgebouwd worden dat later onderhoud en herstelling op een veilige en ergonomisch verantwoorde manier kan gebeuren. Zo ook is de bereikbaarheid van luchtfilters en andere frequent te onderhouden of te controleren onderdelen van groot belang.

Van alle installaties moeten de handleidingen, plannen en schema's in het Nederlands, ten laatste bij de overdracht ervan, aan het bestuur overhandigd worden.

Bij lassen, branden of slijpen moeten de nodige schermen oordeelkundig aangebracht worden om geen andere werfdeelnemers te hinderen. De verspreidingsoppervlakte van de gensters, vonken of intense lichtstraling moet tot een minimum herleid worden.

Beveiligingen bij afgewerkte constructies.

Wanneer voor het onderhoud, nazicht of vernieuwen van onderdelen bepaalde risico's te voorzien zijn, dan moet de aannemer reeds bij de bouw van zijn installatie de nodige voorzieningen aanbrengen opdat latere interventies veilig zouden kunnen gebeuren.

- Indien bijvoorbeeld aan een toezichtluik of een kokeronderdeel valgevaar kan ontstaan, dan moet een vasthechtpunt voorzien worden waaraan een persoon zich met een harnasgordel kan vastmaken vooraleer zijn interventie aan te vatten.
- Indien elektrische risico's kunnen ontstaan, dan moeten bijvoorbeeld deurschakelaars de gevaarlijke onderdelen spanningloos zetten vooraleer een onderhoudsman zich tot die zone toegang verschaft. Het terug inschakelen van de stroom moet met een doelbewuste handeling gebeuren, en niet alleen door het opnieuw sluiten van de deur of toegangsklep.

Indien bepaalde constructiedelen een obstakel uitmaken in de doorgangen en toegangen naar en tussen de installaties, dan moeten deze hinderende delen tot 2m hoogte in een gevaarssignaalkleur (zwart/geel) afgewerkt worden.

5.4. MAATREGELEN EIGEN AAN DE INRICHTING OF ACTIVITEITEN

Deze maatregelen kunnen voortvloeien uit de verplichtingen die worden opgelegd door de opdrachtgever in wiens inrichting activiteiten betreffende een tijdelijke of mobiele bouwplaats worden verricht .

5.5 REFERENTIES PREVENTIEMAATREGELEN

Referenties		
Algemene maatregelen voor de bescherming van de werknemers tegen chemische, fysische en biologische agentia	ARAB	- art. 103ter - 103 octies - art. 148quinquies § 1.13°
		- art. 146octies 2° lid - art. 147nonies 1° lid - bijlage I bij titel II, hoofdstuk IIbis
Asbest	ARAB	- art. 135 ter - art. 148decies 2.5 - art. 723ter 5 - 723ter 7 - bijlage XII bij titel II, hoofdstuk III, afdeling I - bijlagen I en IV bij titel II, hoofdstuk III, afdeling II
Indicatieve grenswaarden	ARAB	- art. 103sexies 4 en 5 - art. 148decies 2.2 §1.a - art. 183quinquies - bijlage II bij titel II, hoofdstuk IIbis
Lawaai	ARAB	- art. 128bis 6° lid - art. 135sexies - art. 148decies 2.1 - bijlage XV bij titel II, hoofdstuk III, afdeling I - bijlage V bij titel II, hoofdstuk III, afdeling II
Metallisch lood	ARAB	- art. 135quater - art. 148decies 2.6 - bijlagen XIII en XIV bij titel II, hoofdstuk III, afdeling I - bijlagen II en III bij titel II, hoofdstuk III, afdeling II
Verbod van specifieke agentia en/of werkzaamheden	ARAB	- art. 723bis 15 - 723bis 17bis - bijlage V bij titel III, hoofdstuk III
Algemene maatregelen ter bevordering van de verbetering van de veiligheid en de gezondheid van de werknemers op het werk	ARAB	- art. 18 - 28sexies - art. 54quater 5.2 - art. 103quinquies 1° lid - art. 131bis 2° lid - art. 131ter - art. 174.5° - art. 833.1.5 - art. 838 c en d - art. 839octies - 839decies
Arbeidsplaatsen	ARAB	- art. 40bis - art. 41ter - 41quinquies - art. 44quater - 44octies - art. 51ter 1- 51 ter 5 - art. 52.5.12 - art. 56 - art. 58.5 - art. 73 5° lid - art. 88 5° lid - art. 837.B.4

Referenties		
Biologische agentia		- 90/679/EEG
Chemische agentia		- 93/C165/04
Fysische agentia		- 93/C77/02
Gebruik van arbeidsmiddelen	Codex	- Titel VI, hoofdstuk I
Gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen		- Titel VII, hoofdstuk II
Kankerverwekkende stoffen		- Titel V, hoofdstuk II, afdeling I
Manueel hanteren en lasten		- Titel VIII, hoofdstuk V
Tijdelijke en mobiele werkplaatsen		- 92/57/EEG
Fundamentele veiligheids- en gezondheidseisen:		
Elektrisch materieel, machines, e.d.		- Wet 11/07/61 - Uitvoeringsbesluiten MB 17/01/95
Indeling/kenmerken van en omgang met:		
Gevaarlijke stoffen	ARAB	- Art. 723bis - Bijlage bij titel III, hoofdstuk III - KB 19/03/81 - KB 24/05/82
Gevaarlijke preparaten		- Art. 723bis - Bijlage bij titel III, hoofdstuk III - KB 11/01/93
Ioniserende straling		- KB 28/02/63

Bouwplaatsreglement

Definities:

PVGP:	De synthese van alle documenten i.v.m. Veiligheid, Gezondheid, Hygiëne en Milieu, door alle bouwpartners samengebracht: bouwheer, opdrachtgever, architect, studiebureaus, coördinator verwezenlijking en onderneming.
Bouwplaatsreglement:	Een standaarddocument als addendum aan het contract. Het omvat een geheel van elementen die invloed hebben op de veiligheid, gezondheid, hygiëne en milieu en dat op de bouwplaatsen van toepassing is.
Aanvullende bepalingen:	Het omvat de specifieke maatregelen eigen aan de bouwplaats, opgelegd door de bouwheer, coördinator of onderneming.
Onderneming:	Elke werkgever die personen te werk stelt op de bouwplaats of elke zelfstandige die op de bouwplaats werken uitvoert.
V&G-plan:	Een document dat opgesteld wordt door de onderneming en een gedetailleerde opsomming vormt van de maatregelen die de onderneming heeft voorzien om de veiligheid en gezondheid te verzekeren en milieurisico's te voorkomen. Het omvat minstens de volgorde van de activiteiten, de gebruikte middelen, de mogelijke risico's en de te nemen maatregelen. Het maakt onderdeel uit van het PVGP.
Algemeen V&G-plan:	Een document dat opgesteld wordt door de coördinator. Het maakt onderdeel uit van het PVGP.

1. ORGANISATIE V.G.M. (Veiligheid, Gezondheid en Milieu)

- 1.1 De coördinator-verwezenlijking (VCV) heeft de leiding over de coördinatie VGM voor het geheel van de werkzaamheden. Overeenkomsten tussen verschillende werkgevers i.v.m. Veiligheid, Gezondheid en Milieu op de bouwplaats moeten eerst door de coördinator verwezenlijking goed gekeurd worden.
- 1.2 Het V&G-dossier moet door alle aannemers en zelfstandigen die op de bouwplaats samenwerken geëerbiedigd worden. Iedere aannemer die op de bouwplaats werkt of werken laat uitvoeren wordt verondersteld dit dossier te kennen en verklaart dit door het betekenen van de intentieverklaring.
- 1.3 Elke aannemer bezorgt minstens 2 weken op voorhand, vooraleer hij de activiteiten voor het project aanvangt, zijn V&G-plan met betrekking tot zijn eigen werkzaamheden. De risicoanalyse geeft de werkmethodes en de middelen, de mogelijke risico's inherent aan de werkzaamheden weer en omschrijft de preventiemaatregelen, die de niet aanvaardbare risico's tot een minimum of tot een aanvaardbaar niveau zullen herleiden. Zijn personeel, onderaannemers, ... worden geacht dit plan (opgesteld door aannemer) en het algemeen V&G-dossier (opgesteld door veiligheidscoördinator) te kennen.
- 1.4 Elke onderneming moet vooraleer met de werken te starten zijn V&G-plan met de coördinator-verwezenlijking bespreken.
- 1.5 De aannemer bezorgt de planning van de werken en geeft eveneens het aantal gelijktijdig te werkgestelde werknemers op in functie van deze planning.
- 1.6 De uitvoerende partijen verbinden zich er toe aanwezig te zijn indien er coördinatievergaderingen VGM worden gehouden door de opdrachtgever of coördinator verwezenlijking.
- 1.7 Elke onderneming aan wie een werk wordt toegewezen is verplicht een veiligheidsverantwoordelijke aan te duiden die gedurende de werkzaamheden op de bouwplaats aanwezig is.
- 1.8 Elke onderneming verklaart dat de werknemers de nodige opleiding/beroepservaring en lichamelijke geschiktheid bezitten om de hen opgelegde taken (incl. verantwoordelijkheden in veiligheidsfunctie) uit te voeren en het bijhorend materieel te gebruiken en te bedienen op volstrekt veilige wijze. Op vraag van de coördinator legt zij de nodige stukken ter staving voor.
- 1.9 De personeelsleden van de aannemers mogen slechts aangetroffen worden op de voor hen voorziene werkplaatsen.
- 1.10 Bij het einde van de werken bezorgt elke aannemer de as-built plannen van het door hem uitgevoerde lot der werken (vb. gewijzigde klimatisatieplannen, elektrische schema's, ...) – de veiligheidscoördinator bundelt deze plannen in het postinterventiedossier
- 1.11 De werf dient steeds te worden afgesloten en bord(en) met toegangsverbod te worden geplaatst. De bouwvergunning dient te worden uitgehangen, evenals de melding naar de overheidsinstanties.
- 1.12 Alle putten en sleuven dienen te worden dicht gelegd, afgeschermd en/of gesignaleerd.

2. NOODPROCEDURES

- 2.1 Van elk arbeidsongeval, incident of schadegeval moet de dag van het voorval een melding en een onderzoeksrapport aan de coördinator verwezenlijking overhandigd worden.
- 2.2 Elke onderneming rust zijn lokalen uit met de wettelijke voorzieningen inzake brandblussers en EHBO-materiaal. Deze voorzieningen dienen aangeduid te worden met een pictogram conform de vigerende wetgeving. Er dient steeds een draagberrie met twee dekens en een volledige EHBO-koffer, van het industriële type, ter beschikking staan.
- 2.3 De aannemer voorziet één gekwalificeerde hulpverlener op de bouwplaats. Per 20 werknemers die tegelijkertijd op de werf te werkgesteld worden, dient verplicht één nijverheidshelper op de werf aanwezig te zijn.
- 2.4 Elke onderneming moet over voldoende, aangepaste en conforme brandbestrijdingsmiddelen beschikken. Voor sommige werken is, in afspraak met de opdrachtgever of coördinator, een vuurvergunning verplicht.
- 2.5 De coördinator stelt een evacuatieprocedure op

3. C.B.M. (Collectieve BeschermingsMiddelen)

- 3.1 Ter voorkoming van arbeidsongevallen moet elke onderneming waar nodig CBM voorzien. De keuze wordt bepaald op basis van de preventieprincipes waarin onder meer de voorkeur wordt gegeven aan collectieve bescherming i.p.v. persoonlijke bescherming.
- 3.2 Het plaatsen en/of wegnemen van CBM wordt geregeld in samenspraak met de coördinator. Geplaatste CBM mogen NOOIT verwijderd worden zonder dat evenwaardige, vervangen of definitieve beschermingen worden aangebracht. Indien deze tijdelijk verwijderd moeten worden, dienen deze zo snel mogelijk terug geplaatst te worden en dienen tijdelijk andere beschermingsmiddelen aangewend te worden
- 3.3 Elke op de bouwplaats vastgestelde gevaarlijke of ongezonde toestand moet onmiddellijk aan de coördinator gemeld worden.
- 3.4 Indien een val van meer dan 2 meter mogelijk is, moeten afschermingen aangebracht worden hetzij conforme leuning, dit betekent leuning met kantlijst van minimum 15 cm hoogte, een tussenleuning op 40 à 50 cm en een bovenlijst op 100 à 120 cm, – deze leuning moeten voldoende stevig bevestigd worden, opdat deze de schok van een vallend persoon kunnen opvangen, hetzij met volle of uit traliewerk (met aangepaste maaswijdte) bestaande panelen. In samenspraak met coördinator kunnen eventueel ook andere inrichtingen voorzien worden die een gelijkwaardige veiligheid bieden (vb. veiligheidsborden, veiligheidsnetten,...), de werken bij de restauratie van de molen worden zoveel mogelijk van op hoogwerker uitgevoerd
- 3.5 Openingen in vloeren, putten in de grond, ... moeten afgeschermd worden met aangepast materiaal. Deze afscherming komt ten laste van degene die de openingen, put, ... maakt
- 3.6 De aannemers treffen de nodige maatregelen opdat arbeidsmiddelen veilig worden opgesteld, gebruikt gedemonteerd en worden onderworpen aan de nodige controles.
- 3.7 Alle materieel wordt voor gebruik gecontroleerd en verkeert in goede staat – gereedschappen en uitrustingen zijn steeds aangepast aan het werk en worden correct gebruikt – de gebruiker heeft steeds de nodige instructies gekregen
- 3.8 Geluid en trillingen worden zoveel mogelijk aan de bron bestreden {max 80 dB(A)} Enkel indien dit niet mogelijk is, wordt er gebruikt gemaakt van persoonlijke beschermingsmiddelen (zie punt 4)
- 3.9 Schadelijke stoffen worden zoveel mogelijk ingeperkt aan de bron vb. bij zagen van hout (stofafzuiging), bij lasprocessen, werken met verven, lijmen, ...

- 3.10 De nodige middelen dienen ter beschikking gesteld te worden teneinde het werk te verlichten – inschakelen van hulphefmiddelen – De maximale last die door 1 persoon getild mag worden, wordt beperkt tot 25 kg.
- 3.11 Om de veiligheidsinstructies up-to-date te houden, dient alle informatie tijdig doorgegeven te worden aan de veiligheidscoördinator

4. P.B.M. (Persoonlijke BeschermingsMiddelen)

1. 4.1 Het dragen van een PBM conform de geldende wetgeving is op de bouwplaats voor IEDEREEN verplicht.
2. 4.2 Elke onderneming moet op haar kosten PBM's ter beschikking stellen van haar personeel en/of bezoekers. Zij moeten eveneens toezien op het gebruik ervan. Tevens moet zij zorgen voor het onderhoud en de tijdige vernieuwing.
3. 4.3 De werknemers moeten, overeenkomstig hun opleiding en de gegeven instructies op de juiste wijze gebruik maken van de PBM en ze na gebruik weer opbergen.
4. 4.4 Volgende PBM's zijn steeds ter beschikking en zijn aangepast aan de omstandigheden:
 - hoofdbescherming
 - gehoorbescherming – oordopjes of oorkappen, afhankelijk van het te reduceren geluid en aard van de werkzaamheden
 - stofbril
 - laskap
 - veiligheidsbril
 - stofmaskers aangepast aan de omstandigheden
 - veiligheidsschoenen
 - veiligheidshandschoenen
 - beschermkledij
 - persoonlijke valbeveiliging, daar waar het niet mogelijk blijkt een val te voorkomen door plaatsen van collectieve beschermingsmaatregelen
 - signalisatiekledij (minimum klasse 2) voor werken langs openbare weg

5.5 Bij gebruik van slijpmachines is het gebruik van oogbescherming wettelijk verplicht.

5. ORDE EN NETHEID

- 5.1 Elke onderneming moet minstens dagelijks zijn werkposten opkuisen en het afval afvoeren. De coördinator kan op kosten van de onderneming die in gebreke blijft, de opdracht geven aan een derde de werkposten op te ruimen.
- 5.2 De wegen, doorgangen, trappen, ... moeten steeds vrij zijn van obstakels en hindernissen (minimum 80cm. breed). Soepele leidingen en kabels mogen de doorgang niet belemmeren. Kruisen zij een doorgang dan worden zij beschermd tegen beschadigingen.
- 5.3 Materialen moeten ordelijk en stabiel, beveiligd tegen weersinvloeden, in afspraak met de coördinator, in de voorziene zones gestapeld worden – losliggende materialen beveiligen tegen wegvliegen.

6. MILIEU

- 6.1 Het verbranden van afval op de bouwplaats is verboden
- 6.2 Het verwijderen van afval en of verpakkingen gebeurt volgens de vigerende wettelijke bepalingen en zoals opgenomen in het veiligheidsplan van de onderneming.

6.3 Maatregelen dienen genomen te worden tegen bezoedeling van bodem, lucht en water.

6.4 De brandstoffen voor machines worden in een dubbelwandige tank of in een tank met opvangbak opgeslagen, conform Vlare II en ADR-wetgeving.

7. BOUWPLAATSINRICHTING

7.1 De werf dient te worden ingericht rekening houdend met de volgende elementen:

- toegangen (voor bezoekers - personeelsleden), wegen, rijrichting en parkings, toegang voor hulpdiensten / brandweer;
- ligging van de nutsleidingen en hun installaties (HS, LS, telefoon, water, gas, ...);
- stockage materieel en materiaal, werkplaatsen, zones voor gezondheidsinrichtingen,...;
- inplanting hijstoestellen en draaicirkel;
- intern verkeer, zowel van opdrachtgever, derden als eigen werfverkeer

7.2 Elke onderneming is verplicht voor zijn werknemers de wettelijke voorzien gezondheidsinrichtingen ter beschikking stellen (C.A.O. van 5/1/84 – KB van 1/5/84 – A.R.A.B. art. 76 e.v.) en deze dagelijks te onderhouden. Maaltijden mogen enkel in de daartoe voorziene inrichtingen gebruikt worden – de oppervlakte en luchtinhoud dient aangepast te zijn aan het aantal te werk gestelde werknemers – men kan hiervoor eventueel beroep doen op reeds aanwezige inrichtingen van de opdrachtgever, maar dit dient schriftelijk vastgelegd te worden (eveneens voor punt 7.3. en 7.4.).

7.3 Er moet rekening gehouden worden met voorzieningen voor het wassen van de handen – toevoer van water – zeepdispenser (regelmatig aanvullen) – voldoende hoeveelheid aangepaste middelen om handen te drogen – lozingssysteem voor het gebruikte water.

7.4 De toiletten voor het personeel op de bouwplaats moeten ongeacht de aard van het werk of het aantal tewerkgestelde werknemers, zo dicht mogelijk bij de arbeidspost voorzien zijn. Deze moeten uitgerust zijn met voldoende verluchtingsmogelijkheden, zonder hinder te veroorzaken op de werkplaats. Zij zijn op behoorlijke wijze ingericht en beschermd tegen regen en tocht. Er wordt minstens 1 toilet voorzien per 15 personen en 1 urinoir per 10 personen. Indien van toepassing moeten er gescheiden toiletten voorzien worden voor mannen en vrouwen.

7.5 Het gebruik van de installaties van de algemene aannemer is in principe verboden voor derden tenzij onderling (schriftelijk) overeengekomen.

8. ELEKTRISCHE INSTALLATIE

8.1 De elektrische installatie zal door een extern bureau voor technische controle (vroegere “erkend organisme”) gekeurd worden conform het A.R.E.I. en codex. Elk defect moet onmiddellijk aan de coördinator gemeld worden en wordt onmiddellijk verholpen.

8.2 Verdeelborden moeten steeds gesloten blijven. De kast moet geaard en uitgerust zijn met een differentiaalschakelaar. Het aansluiten kan enkel met aangepaste stekkers. Alle verbindingen (stekker/stopcontact) moeten geschikt zijn voor gebruik in vochtige omstandigheden, minimum IP44. Enkel een bevoegd persoon mag toegang krijgen tot de kast

8.3 Kabels moeten steeds opgehangen en/of afgeschermd worden tegen mogelijke beschadigingen. Beschadigde exemplaren moeten onmiddellijk hersteld of vervangen worden.

8.4 De elektrische kabels moeten een minimale doorsnede hebben van 2,5mm² - enkel voor bijkomende verlichting mogen kabels met een doorsnede van 1,5 mm² gebruikt worden

8.5 Elke onderneming staat zelf in voor de verlichting van haar werkposten. Deze verlichting moet uitgevoerd worden conform de vigerende wetgeving.

9. ARBEIDSMIDDELEN (machines, gereedschappen, materieel, ...)

9.1. *Enkel elektrisch materieel conform het A.R.E.I. mag op de bouwplaats aanwezig zijn en aangesloten worden op de daartoe voorzien verdeelborden. De aanwezige machines dienen voorzien te zijn van een CE-markering.*

9.2. De arbeidsmiddelen moeten geschikt zijn voor het uit te voeren werk en regelmatig gekeurd door een bevoegd persoon zodat bij het gebruik de veiligheid en gezondheid steeds gewaarborgd zijn. Op vraag van de coördinator moeten de gebruiksaanwijzingen en veiligheids- en gezondheidsinstructies voorgelegd kunnen worden.

9.3. Alle arbeidsmiddelen die bij het project aangewend worden, moeten voldoen aan volgende wettelijke bepalingen:

KB 12/08/1993 – betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen

KB 04/05/1999 – betreffende het gebruik van mobiele arbeidsmiddelen

KB 04/05/1999 – betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen voor het heffen of hijsen van lasten

9.4. Bij gebruik van arbeidsmiddelen van derden is de gebruiker verantwoordelijk voor de veiligheid. De gebruiker dient uitdrukkelijke toestemming vragen.

9.5. Heftoestellen

9.5.1. Alle heftoestellen en hijstoebehoren, evenals grondverzetmachines die gebruikt worden om lasten te hijsen, die op de bouwplaats binnengebracht worden moeten voorzien zijn van een geldig keuringsverslag.

9.5.2. Een kopie van de keuringsattesten moeten aan de coördinator overhandigd worden vooraleer de toestellen in gebruik te nemen. Bij ontstentenis ervan heeft de coördinator het recht de toestellen buiten dienst te stellen.

9.5.3. Bij gebruik van meerdere heftoestellen met een overlappend werkbereik moet, in overleg met de coördinator, een gebruiksprocedure worden opgesteld

9.5.4. Er dient een veilige afstand van het heftoestel bewaard te worden en er is steeds visueel contact met de bestuurder – indien visueel contact niet mogelijk is, kan, mits goedkeuring van de coördinator, gebruik gemaakt worden van radiocontact. Het is verboden zich onder de last te begeven. De toelaatbare belasting is steeds duidelijk weergegeven op alle toestellen, overbelasting van toestellen is verboden. Bij hevige wind (70 km/uur) mag niet langer met heftoestellen gewerkt worden.

9.6. Ladders zijn steeds in goede staat (zonder beschadigingen en stabiel) en uitgerust met aangepaste antislipvoorzieningen. Zij worden opgesteld op een goede, stevige ondergrond (nooit op poreuze materialen zoals bakstenen). Zij worden steeds vast gemaakt (beschermen tegen kantelen en wegglijden) wanneer zij dienst doen als toegangsladder of wanneer de ladder 25 of meer sporten telt.

Voor de ingebruikname en daarna periodiek, wordt de ladder nagekeken door een bevoegde persoon van de onderneming (bewijs van keuring dient op de werf aanwezig te zijn). Ladders moeten minimum 1 meter (4 sporten) boven het te betreden niveau uitsteken.

9.7. Stellingen

9.7.1. Elke stelling vanaf 2 meter hoog moet voorzien zijn van leuning, tussenleuningen en plinten. De werkvloer moet aaneensluitend zijn d.w.z. zonder gevaarlijke ruimten tussen de planken en de leuning en voldoende stevig, rekening houdend met de lasten.

9.7.2. De toegang tot de werkvloeren gebeurt door middel van trappen(torens) of ladders.

9.7.3. Voor de ingebruikname en ten minste één maal per week wordt de stelling nagekeken door een bevoegd persoon van de onderneming (bewijs van keuring dient op de werf aanwezig te zijn).

9.7.4. Voor stellingen hoger dan 8 m. of voor stellingen blootgesteld aan buitengewone krachten moeten de nodige berekeningsnota's voorgelegd worden aan de coördinator.

9.8. Rolstellingen

9.8.1. Rolstellingen mogen nooit verplaatst worden met personen of materialen op de werkvloer – wielen worden steeds geblokkeerd voor gebruik rolstelling

9.8.2. Een verankering is noodzakelijk wanneer de hoogte van de stelling 3 keer de kleinste basis van de stelling overschrijdt – eventueel kunnen stabilisatoren aangewend worden.

10. GEVAARLIJKE PRODUCTEN

10.1. Alle producten op de bouwplaats moeten reglementair geëtiketteerd zijn. Het gebruik van brandbare, toxische of andere gevaarlijke producten moet vermeld staan in het V&G-plan van de aannemer.

10.2. Het stockeren van producten en verwijderen van de verpakking dient volgens de vigerende wetgeving te gebeuren.

10.3. Een kopie van de veiligheids- en gezondheidssteekkaart (chemische fiche) of het Veiligheidsinformatieblad (MSDS-fiche) van de gebruikte producten moet aan de coördinator overhandigd worden.

De steekkaart bevat tenminste:

- naam van de fabrikant
- fysische en chemische eigenschappen
- bijzondere kenmerken
- gevaren/ verschijnselen
- preventie
- blusstoffen / eerste hulp / evacuatie

10.4. Indien werken worden uitgevoerd waarbij schadelijke stoffen of hinderlijke dampen/gassen vrijkomen, moet dit gemeld worden in het V&G-plan. Met de coördinator worden maatregelen afgesproken om de dampen/gassen op een doeltreffende manier af te voeren.

11. AFZONDERLIJK TE WERK GESTELDE WERKNEMERS

11.1. Elke afgezonderde tewerkgestelde werknemer beschikt over aan de omstandigheden aangepaste alarmmiddelen (radiotelefoon, draagbare zender-ontvanger, claxon, bel, fluit, ...). Geen enkel werk dat in gevaarlijke omstandigheden uitgevoerd moet worden (vb. werken in besloten ruimte, dakwerken,...), mag worden toevertrouwd aan één werknemer alleen. De aanwezigheid van een tweede persoon, die in staat is snel alarm te geven, is hier noodzakelijk.

12. ANDERE WETTELIJKE BEPALINGEN

Onverminderd bovenstaande bepalingen (bouwplaatsreglement) en de bepalingen van het V&G-plan, dienen alle andere vigerende Wetten en Uitvoeringsbesluiten nageleefd worden.

De coördinator kan bij niet-naleving van de bepalingen in het bouwplaatsreglement, het Algemeen V&G-plan, de V&G-plannen en risicoanalyses, het PVGP, de aanvullende bepalingen, opgelegde acties in verslagen, mondeling geformuleerde opmerkingen tijdens of na controlebezoeken of enigerlei andere wettelijke bepalingen de werken stilleggen of zelf maatregelen (laten) treffen.

De aannemer kan hiervoor geen kosten, noch directe, noch indirecte of enig andere kosten (bijvoorbeeld ten gevolge van vertraging/overschrijding van uitvoeringstermijnen) inroepen, noch vergoedingen bedingen ten laste van de coördinator, architect, bouwheer/opdrachtgever, studie bureau

Bijlagen

Meldingsformulier

Formulier van opmerkingen	Volgnummer:
----------------------------------	--------------------

Ondergetekende, van de
onderneming, wenst een opmerking te
formuleren naar

☐ projectleider -
☐ architect -
☐ veiligheidscoördinator
☐ werfleider
☐ werfleider neven- of onderaannemer:

Iedereen is verplicht zichzelf een antwoord te formuleren op elke opmerking die geformuleerd wordt via deze
georganiseerde weg.

Opmerking

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Datum:

Naam en handtekening van de aanbrengrer:

.....

Gevolgen – follow-up

.....

.....

.....

.....

.....

Datum:

Naam en handtekening van de aanbrenger:

.....